

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177

PODUREDNIŠTVO

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 19.000

Letna inozemstvo Lir. 30.000

Letna inozemstvo, USA dol. 28

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXIV. - Štev. 11 (1695)

Gorica - četrtek, 18. marca 1982 - Trst

Posamezna številka Lir 400

Napravit red

Najbrž bi bil ta ali oni v zadregi, ko bi mu postavili vprašanje, kaj je red. Morda bi mislil, da je takšno vprašanje odveč, saj vsako ve, kaj je red: vsaka stvar na svojem mestu, ob svojem času, pravilno razporejeno in naravnano v celoto, brezhibno delovanje — to je red. Red je eden temeljnih pogojev za življenje. Kadar se nered pojavi v živem bitju, pride do bolezní in morda nastopi celo smrt. V družbi brez reda ni uspeha, miru, sožitja in sreče. Zmeda in narobe svet zmeraj pomenita nesrečo.

Tudi v duhovnem in krščanskem življenju je tako. Razlika je le v tem, da so tu narobe svet, zmeda in nered še pogostejši kakor v organskem, gospodarskem in družbenem življenju. Na naravnem področju nosi človek v sebi notranjo neurejenost in nagnjenje k neredu. To lahko imenujemo tudi sebičnost, požuljivost, upornost, samovoljo, z eno besedo — grešnost. Včasih se človek niti ne zave, kaj je pravi red in kaj od njega zahteva. Ne pozna lestvice vrednot. Izkušnje kažejo, da je težko spoznati pravi red, še težje pa ga je uveljaviti v življenju in ga ohraniti. Čeprav pravočasno opazimo zmedo in nered, moramo imeti dovolj moči in poguma, da ga uredimo. Postni čas nas kliče in vabi k temu.

Vrstni red vrednot za večino ljudi se glasi: jaz - ti - mi - drugi - svet s svojimi koristmi, dobrinami, križi in težavami. In pika. Kristjani se morda razlikujemo od tistih, ki pravijo, da so neverni, le v tem, da na koncu lestvice vrednot dodamo še Boga, nekatere druge člene v verigi pa drugače pobarvamo, malce bolj krščansko. Tako imamo navado reči »minljivi svet«, »kratki užitki« in podobno. Prav malo pa mislimo na to, da bi bilo morda treba nekoliko obrniti vrstni red in ga spremeniti, da Kristusov klic po sprebranju pomeni tudi preureditev posameznih členov med seboj.

In kako bi bilo mogoče v tej zmedi narediti red, ki ga oznanja Kristus? Jaz in svet bi ostala na svojem mestu kot prvi in zadnji člen v verigi. Človek — jaz — je v osebnosti zavesti in odgovornosti nosilec reda, svet s svojimi dobrinami in težavami pa je življenjski prostor, kjer je treba pravi red uveljaviti. Prav urejena lestvica vrednot pa bi bila takšna: Bog - ti - mi.

Bog je na prvem mestu in prihaja k nam v Jezusu Kristusu. V nobenem primeru neče izpodriniti človeka, mu biti tekmeč ali mu jemati to, kar potrebuje za razvoj, temveč mu vse to utemeljuje in omogoča. Na drugem mestu bi bil moj bližnji, ker se more lastni jaz razvijati šele v ljubem do bližnjega in povezanosti z njim. Vse drugo je malenkosten in jalov egoizem. Na tretjem mestu pa je občestvo, kjer so vsi člani odprti drug za drugega.

Nered v življenju zbuja v ljudeh strah pred prihodnostjo. Prvi korak v boljši svet bomo naredili, če bomo odpravili nered v sebi in v svojem življenju uresničili pravi red.

Pomoči potrebni in naš postni čas

Letos nas sv. oče vabi, naj se spominjamo ostarelih, bolnih in vseh, ki si sami ne morejo pomagati. O tem se veliko piše in razpravlja, toda malo jih je, ki bi za te ljudi res kaj koristnega storili. Večina družin se skuša odkrižati člana, ki ji je napoti. Tudi ko bi lahko s samo človeško potrpežljivostjo skrbeli zanj, ga rajši spravijo v kak dom onemoglih, hiralnico ali kam drugam. Mi pa smo kristjani, ki nas veže prva in največja zapoved ljubezni. Če ne ljubimo bližnjega, ki ga vidimo in je morda celo naš najbližji sorodnik, kako bomo ljubili Boga, ki ga ne vidimo? In kako bomo pri sodbi prenesli očitjanje: bolan in potreben sem bil in mi niste pomagali? Zato je prav, da v glavnih obrisih premislimo, kako naj po svoji krščanski dolžnosti pomagamo potrebnim. Škofijska ustanova Caritas nam daje te-le smernice:

Štiridesetdnevna priprava na veliko noč, prej smo rekli postni čas, nas vabi, da se z deli resnične ljubezni do potrebnih spreobrnemo in pomagamo Kristusu, ki trpi v najmanjših bratih. Dalje, ne zadostuje, da vsak zase komu pomagamo, pri tem pa ne mislimo na druge, ki so tudi potrebni. Celotno župnijsko občestvo naj poizveduje, kdo in kje so bližnji in daljni potrebni pomoči, in naj to pomoč dejansko tudi uredi, da je bodo deložni.

Letošnji post naj postane po imenu in podpori 40-dnevnica ljubezni do ostarelih in naše podpore potrebnih. Bolj kot naš osebni denarni prispevek je važno prepričanje, da se moramo res v župniji vsi potruditi, da najdejo primerno oskrbo zlasti zapuščenim samotarj brez potrebnih sredstev in to brez razlike starosti, vere, spola, prepričanja in jezika. Če smo dolžni celo sovražnika ljubiti, koliko bolj nas veže dolžnost ljubezni do bratov?

Prostovoljno si torej prizadevamo lajšati gorje, kjerkoli ga opazimo. Zato se vprašajmo: Česa potrebujejo ostareli in nepokretni v naši župniji? Kako bi jim mogli pomagati? Kako seznaniti občestvo, podporni društva in javnost, da se zavzamejo zanje? Morda bi lahko ta ali ona družina sprejela sosedo, ki je v velikih težavah? Kako lepo bi bilo, če bi tuintam povabili in postregli potrebnega starčka!

Pri bogoslužju naj sodelujejo tudi priletni, stari, onemogli. Ali ni bilo vzpod-

budno slišati skoro 90 letnega odvetnika, ko je čital mašno berilo pri železni maši v Pevmi? Tuintam naj bo nedelja posvečena stari pri maši in mizi. To je prava solidarnost!

V večjih stanovanjskih blokkih naj se vsi domenijo, kako podpreti onemogle v hiši: zelo prav pride takim revežem dobra beseda, toplja jed, majhne vsakdanje potrebščine. Posamezne družine naj izmenoma po nekaj dni skrbijo zanje, jih obiskujejo in jim pomagajo zlasti v izrednih potrebah. Prav je, da se glede tega pomenijo s kakšno redovno družino, ki je pripravljena pomagati potrebnim.

Kitajci pravijo: Tvoja družina je ves svet in vsi otroci so tvoji. Ali pri nas to ne velja? Imamo v družini onemoglega Skrbimo zanj doma, kjer se počuti najboljše, če vidi, da ga res ljubimo. Naj se torej množijo družine, odprte vsem tem vprašanjem, da bodo res izpričale svojo vero v krščanskem sluzenju stari, onemoglih, prizadetih, zapuščenih, prevaranim materam, odpuščenim iz ječ in umobolnic.

Po evangeliju se najlepše ravna, kdor se prostovoljno in brez človeškega plačila posveti bližnjemu v nadlogi. Sicer je takih že precej, a premalo za vse potrebe. Skupine prostovoljcev poizvedujejo, kje in kdo je potreben pomoči, potem poskrbijo zanj. Zelo se potrudijo, da javnost spozna žalostni položaj zlasti pozabljenih in od vseh zapuščenih. Občasno se sestajajo, da proučujejo potrebe in načrtujejo pomoč. Celotna učitelji v šolah morejo veliko doseči, ako v tem duhu vzgajajo otroke, ki so brž neverjetno navdušeni za pomoč.

Škofijska goriška Caritas vabi dušne pastirje, naj odgovorijo na vprašanje o krožnicah od 18. novembra 1981, da bo imela vpogled v zadevni položaj vseh vasi. Prav tako naj izročijo škofiji zbirko za Poljake. Do 26. februarja t.l. se je nabralo 38.247.955 lir. Denar je bil poslan osrednji Caritas v Rimu. Poljake pa še podpirajmo, saj so kot naši bratje vredni in zelo potrebni dobrote. Gospod pa naj v naših srcih vzge ogenj svoje ljubezni, da bo za veliko žetev tudi delavec zadosti!

Zborovanje o slovenski manjšini

Veliko je bilo že zborovanj in simpozijev o vprašanih slovenske manjšine v Italiji, tudi v Gorici že. Naj samo zabeležimo npr. one, ki jih je organizirala pred leti goriška pokrajina ali pa tistega, ki ga je v povezavi z drugimi manjšinami skupno s SSK pripravil krožek Anton Gregorič. Prejšnji teden je bil v našem mestu spet študijski seminar o tem problemu, in sicer v soboto 13. marca. Priredil ga je Deželni pravni inštitut (ISGRE) iz Vidma v sodelovanju z goriško pokrajinsko upravo. Zasedanje je bilo v dvorani goriškega pokrajinskega sveta.

Uvodne besede je imel predsednik pokrajinske uprave prof. Silvjo Cumpeta, ki se je zaustavil ob problematiki narodnosti na splošno. Na spredu so bila nato tri predavanja, ki so jih imeli univerzitetni profesorji Sergio Bartole iz Trsta, Gianfranco Mor iz Pavije in Leonardo Trisciuzzi iz Trsta. Vsak izmed njih je problematiko orisal s svojega študijskega vidika.

Prof. Bartole je podal nekaj misli o pravnem položaju slovenske manjšine po znani razsodbi ustavnega sodišča o rabi slovenskega jezika na Tržaškem in delno v zvezi z delovanjem rimske komisije Casandro. Nato je prof. Mor predaval o uporabi manjšinskega jezika v odnosih z javnimi upravami. V svojih izvajanjih je govoril najprej o splošnem problemu uporabe tuje jezika za neitalijansko govoreče državljane, nato pa se posebej ustavlil ob posebnem položaju manjšinskega jezika, ki ima nedvomno svoje posebne pravice. Kot zadnji je govoril še pedagog prof. Trisciuzzi, ki pa je podal bolj dvomljivo sliko manjšine in njene kulture ter gotovo ni zadel bistva vprašanja samega.

Popoldne je bila razprava, v katero je poseglo veliko prisotnih, med njimi zlasti slovenskih predstavnikov. Med temi so bili predsednik SSO dr. Paulin, predsednik SKGZ Race, deželni svetovalec in tajnik SSK dr. Stoka, dr. Sfiligoi, deželna svetovalec PCI dr. Iskra in dr. Bratina, dr. Primožič in drugi. Vsi so poudarjali potrebo, da se od besed pride k dejanjem, zlasti z resničnim udejanjenjem zakonske zaščite slovenske manjšine. Od italijanskih udeležencev je med drugimi spregovoril deželni tajnik DC dr. Braida, ki je na kratko orisal zakonski osnutek svoje stranke.

Zborovanje je bilo zanimivo in gotovo tudi pomembno. Podčrtajmo naj še, da so sručenju prisostvovali tudi nekateri visoki funkcionarji predsedstva vlade.

Italijanski škofje v Assisiju

Od srede 10. do petka 12. marca so zborovali škofje iz cele Italije v Assisiju. V petek se jim je pridružil še sv. oče. V Assisiju so se zbrali, da se pridružijo proslavam v čast sv. Frančiška Asiškega, ki se je pred 800 leti rodil v tem mestu. Uvodno predavanje je imel predsednik italijanske škofovske konference kardinal

Ballestrero. Škofje so imeli svoja zborovanja po različnih cerkvah: prvo v katedrali sv. Rufina, drugo v cerkvi Marije Angelske (Porciunkula), tretje v cerkvi sv. Klare, zadnje pa v samostanu sv. Frančiška. Zasedanje je imelo svoj zaključek v somaševanju s papežem v spodnji cerkvi katedrale sv. Frančiška.

Po končanem zasedanju je bila objavljena spomenica, v kateri škofje pozivajo svoje vernike, naj posnemajo sv. Frančiška zlasti v treh vrednotah, ki jih je on tako zelo cenil: v prizadevanju za mir, v bratskem odpuščanju in v gojitvi duha ubožstva.

PAPEŽ VABI K MOLTIVI ZA KITAJSKO

To nedeljo 21. marca bo sv. oče Janez Pavel II. predsedoval bogoslužju za božjo pomoč krščanskim skupnostim na Kitajskem. Za to priložnost vabi vsa verna občestva po svetu, da se mu pridružijo v molitvi. Ker je postni čas na poseben način čas molitve, gotovo ne bo težko ustreči tej prošnji.

Znano je, da je papež že 24. januarja letos poslal posebno pismo vsem škofom s pozivom k molitvi za Kitajsko. O tem smo pisali tudi v našem listu. Kljub dolgemu obdobju molka in pritiskov, ki so jim bili izpostavljeni kristjani na Kitajskem, so njihove skupnosti še vedno žive, čeprav nekateri kasneje posvečeni škofje nočejo imeti z Apostolskim sedežem nobene stika. Vendar pa Vatikan »nikoli ne opusti priložnosti, da ne bi kitajskim kristjanom pokazal, kako jih Cerkev nosi v svojem srcu, s kakšno ljubeznijo gleda nanje in kako spoštuje njihova izročila in kulturo«, kakor je zapisal papež v omenjenem pismu.

PONOVI NEREDI NA KOSOVU

Več sto dijakov je v četrtek 11. marca uprizorilo v glavnem mestu te pokrajine v Prištini, ki ima svojo univerzo, protirežijske demonstracije. Beograjski dnevnik »Politika« je zapisal: »Po svoji držnosti in revolucionarnem zagonu je bil ta sovražni izbruh silnejši kot lani ob istem času.«

Do sovražnih akcij pa ni prišlo samo v Prištini, ampak tudi v krajih Suva Reka, Podujevo in Vučitrn. Mladina je vzklikala gesla kot: »Republika zlepa ali zgrda«, »Kosovo — republika«, »Naj živi Enver Hoxha« (vodja Albanije).

Ti dogodki so vznemirili beograjsko vladu, saj se je izkazalo, da kljub množični uporabi vojaštva in policije oblastem v teku enega leta ni uspelo zatreti vrenja med prebivalstvom in ga pomiriti. Očitno je, da so uporniki in oporečniki dobro organizirani. Tako n. pr. šolski otroci vsepovsod pritrjujejo nalepke z napisom »Kosovo — republika!«.

Pertini na Japonskem

Predsednik italijanske republike je pretekli teden skupaj z zunanjim ministrom Colombom obiskal Japonsko, kjer se je zadržal več dni. Sprejel ga je 81-letni cesar Hirohito, ki je sicer brez oblasti, je pa simbol države. Pertinijevi in Colombovi sobesedniki pa so bili predvsem predsednik vlade Suzuki in predstavniki gospodarskega sveta.

Pertini je tudi govoril v japonskem parlamentu. Kot običajno je poveljeval pomem parlamentarnih demokracij, obsodil blokovski politiko in izrazil zaskrbljenost zaradi grožnje jedrskih spopadov. Zavzel se je tudi za splošno in nadzorovano razorožitev.

Poleg Tokia je Pertini obiskal še Hirošimo, da se je tam poklonil žrtvam prve atomske bombe in ponovno obsodil ta način vojskovanja. Med kosilom, ki mu ga je pripravil tamkajšnji guvernir, je dejal: »Vsi tisti, ki vodijo narode, si pre-

vzemajo pred celotnim človeštvom silno odgovornost, če pozabljajo na tragedijo v Hirošimi in Nagasaki in zaprti v svoje sebične interese vrnemo medsebojne spore namesto da bi jih mirili; s tem ustvarjajo pogoje za atomsko vojno. Narodi celotne zemlje imajo pravico, da se jih vpraša za mnenje in poslušajo. Živeti hočejo v pobratimstvu in miru med seboj ter se usmeriti k življenju, ki ga je vredno živeti, ne pa v prepadi.« V spominsko knjigo pa je Pertini zapisal besede: »Moj duša je polna bolečine in sočutja za uboge žrtve, ki so opozorilo za nas vse. Ali živeti v miru z vsemi narodi ali pa bo konec človeštva, če izbruhne tretja svetovna vojna.«

Zadnje mesto, ki ga je Pertini obiskal, je bilo Kioto, staro cesarsko mesto, ki se ponaša s čudovito lepimi pagodami (budističnimi molivnicami) in velja za japonsko sveto mesto.

Libijski diktator na Dunaju

Avstrijski kancler Kreisky, ki je po poreklu Jud, je z namenom, da zagotovi domači industriji nov trg, povabil na Dunaj razpitega libijskega diktatorja Gadafija in mu izkazoval vse možne časti. Avstrija je bila tako prva zahodna država, ki jo je Gadafi uradno obiskal. Ta obisk pa je sprožil vrsto polemik v samem avstrijskem javnem mnenju, pa tudi v inozemstvu. Predsednik avstrijske republike Kirchschräger je smatral za morda, da se je razglasil za bohlega in šel zdraviti »lažjo gripo« v bolnišnico, češ da se noče srečati z ameriškim sovražnikom številka ena.

Nasprotno pa je Kreisky zagovarjal svoje vabilo, češ da je Libija najpomembnejši avstrijski trgovinski partner v Afriki, saj libijska nafta pokriva 12% vseh avstrijskih potreb. Kreisky je še dodal, da je Gadafi žrtve ameriške sovražne propagande in da ni nikjer dokazano, da bi Gadafi finansiral teroristično dejavnost. »Kaj mislijo v Ameriki, mi je kaj malo mar,« je še Kreisky prezirljivo dodal.

Vendar pa je obisk Kreiskemu povzročil vrsto nevšečnosti. Javnost se je pokazala do Gadafija izredno hladna, tako da je ta skrčil svoj obisk za en dan. Tudi je Gadafi izrekel nekaj sodb, ki so globoko užalile ameriško vladu in vse ameriško prebivalstvo. Reagana je imenoval svetovnega terorista številka ena in ga razglasil za drugega Hitlerja. Obenem pa se je zahvalil gostitelju Kreiskemu, ker je v svojem govoru omenil francosko revolucijo, ki so jo sodobniki razglašali za teroristično, pa jo danes smatramo za zgodovinsko prelomnico. Za Gadafija je bila ta prispevba zavrnitev obtožb, da je zaščitnik teroristov. Tako je Kreisky nekako rehabilitiral Gadafija in mu dal možnosti, da nadaljuje s svojim dvomljivim početjem.

■ Spadolimijeva vlada je v parlamentu zahtevala zaupnico v zvezi z odlokom ministra Nicolazzija o stanovanjski politiki. Glasovanje, ki je bilo javno in poimensk, je izpadlo v korist vlade s 352 glasovi za in 237 proti. Omenjeni Nicolazzijev predlog predvideva odložitve sodnih izgovorov iz stanovanja, urbanistično protireformo in denar za zasebne podjetnike v gradbeništvo.

■ Na pritisk partijskih krogov je knjizna založba Liburnija na Reki sporočila, da ne bo izdala tretjega in četrtega zvezka Dedijerjevih »Novih prispevkov za življenje« Josipa Broza Tita, ki so sicer že postavljeni in razporejeni po straneh. V tretjem delu naj bi bil opisan Titov spor s Stalinom, v četrtem pa uvedba samoupravljanja v Jugoslaviji. Tej odločitvi je brovala nevolja partijskih veljakov, ki so bili ogorčeni, kako je Dedijer v drugem zvezku prikazal Tita in njegove sodelavce v njihovih človeških slabostih.

■ Francoski predsednik Mitterand se je sestel z Reaganom in se z njim razgovarjal tri ure. Slo je za pojasnjevanje lastnih stališč, pri čemer sta sobesednika ostala vsak pri svojem. Francoska vlada je uradno priznala uporniško gibanje v El Salvadorju, ameriška vlada pa podpira sedanje oblastnike; Francija pošilja tudi orožje v Nikaraguo, ZDA pa temu nasprotujejo, ker Nikaragua podpira salvadorske gverilce. V Parizu se poleg tega zavzemajo za dobre gospodarske odnose z vzhodnimi državami in so prvi podpisali sporazum o gradnji sibirskega plinovoda, s čemer se ameriški krogi ne strinjajo, češ da bo zahodnoevropsko gospodarstvo postalo preveč odvisno od Sovjetske zveze.

Današnja številka Katol. glasa ima priložilo z naslovom »Goriška Cerkev za misijone«, ki jo je oskrbel Misijonski center goriške nadškofije. To priložilo smo tiskali v več izvodih, da jo lahko dušni pastirji v okviru misijonske postne akcije razdelijo med svoje vernike ter tako med njimi vzbudijo še večjo pripravljenost podpreti to zaslužno akcijo. Priloga je na voljo na upravi našega lista.

Slovesna proslava 20-letnice Katol. doma Ponosni na Goli otok?

Popoldanska prireditev v Katoliškem domu v nedeljo 14. marca je ponovno pokazala, kako zelo cenijo naši zavedni in verni ljudje to kulturno središče, saj je bila dvorana ob napovedani uri že do kraja zasedena, ljudje pa so še in še prihajali.

Pozdravne besede je v imenu odbora izrekel Viktor Prašnik. Imensko je omenil navzoče goste goriškega župana dr. Antonia Scarana, jugoslovanskega konzula v Trstu Stefana Gigoja, pokrajinsko odborico za kulturo Marijo Ferletičevo, goriškega občinskega odbornika in predsednika SSO dr. Damjana Paulina, predsednika deželne SSK dr. Andreja Bratuža, predsednika ZSKD prof. Milka Renerja, števerjanskega župana Slavka Klanjščka in sodenjskega župana Vida Primožiča, predstavnik Slovenke Koroške Vinka Zalete la ter predstavnice tiska, radia, kulturnih in prosvetnih organizacij. Prebral je tudi telegram s čestitkami, ki jih je poslala Slovenska prosveta iz Trsta. Pozdrave so poslali tudi goriški kapitularni vikar msgr. L. Ristiš, škofov vikar dr. L. Škerl iz Trsta in deželni svetovalec dr. D. Štoka.

Prireditve je odprl mladinski zbor »Kekec« iz Gorice, ki je pod vodstvom I. Bolčina zapel pesmi: Glejte že sonce zahaja, Mojčina pesem in Oljsko goro.

Nato je spregovoril dr. Kazimir Humar, ki je bil glavni pobudnik Katoliškega doma in ves čas tajnik odbora.

NEKAJ MISLI IZ TAJNIKOVEGA POROČILA

V marcu 1952, torej pred 30 leti je goriško Slovensko katoliško prosvetno društvo stopilo na dan s pismom na vse rojake, naj podprejo akcijo za središče, ki naj bi bilo ognjišče vseh slovenskih organizacij in kulturnega udejstvovanja. Poziv je naletel na pripravljena srca tu v zamejstvu, pa tudi med rojaki po svetu, zlasti v ZDA. Dolgi seznam darovalcev, ki je objavljen v brošuri, katera je ob dvajsetletnici Doma izšla, o tem zgovorno pričča. »Kamen na kamen, Katoliški dom«, je zapel pok. msgr. Srečko Gregorec ob odprtju Doma 25. februarja 1962, prof. Mirko Filej pa je njegovo besedilo z zborom izvajal.

Blagoslovi tev in odprtje Doma sta bila za goriške Slovence res velik dan: tako za pobudnike, ki so uresničili svoje cilje kot za ostale, saj smo prišli do prve dostojne prosvetne dvorane po letih prisilnega molka pred zadnjo vojno in zasilnega gostovanja po raznih dvoranah po vojni. Dom so sicer zgradili katoliški Slovenci, a ostal je odprt vsem, ki so imeli kaj lepega in dobrega pokazati ali kaj pametnega povedati.

Dom se je tako uveljavil v našem zamejstvu kot prosvetno, vzgojno in rekreativno središče, s svojo malo spodnjo dvorano pa služi tudi za številna predavanja. Sčasoma je tudi postal »ognjišče slovenskih organizacij«, kot je bilo rečeno v prvem pozivu na rojake. V njem so našle svoj sedež številne prosvetne, pevske in mladinske skupine. V priložnostni brošuri je o njih vedel povedano. Tu imata svoj sedež in seje obe osrednji naši organizaciji in sicer Zveza slovenske katoliške prosvete in Združenje cerkvenih pevskih zborov, pa SKPD »Mirko Filej«, nadalje SZ Olympia in SMREKK; v Domu valjajo pevski zbori »Kekec«, »M. Filej« in »L. Bratuž«, zlasti pa se v njem zbira naša mladina v okviru skavtske organizacije in te smo še posebno veseli, saj bo ona morala ta dom prevzeti, kajti rod, ki je Katoliški dom gradil, se po bioloških zakonih polagoma umika s pozorišča.

V dvajsetih ali tridesetih letih se je marsikaj spremenilo: politične razmere so sedaj dosti bolj odprte kot so bile v preteklosti; nastala so nova kulturna središča v goriškem mestu, tako slovenska kot italijanska. Nove kulturne politike deželne vlade smo v neki meri postali deležni tudi mi Slovenci. Svoj čas ni bilo tako. Duh dialoga in demokratičnosti je zajel našo deželo in se tudi razširil na sosednji Jugoslavijo. Ni pa še vse tako kot bi si želeli. Še vedno pričakujemo primerne zakone, ki naj zaščitijo naš narodni obstoj in nam zagotovijo stalne javne finančne vire za rast in razvoj naše slovenske narodne kulture.

K temu ozračju je prispevala tudi Cerkev. Na zadnjem koncilu je med drugim potrdila veljavnost narodnih jezikov in kultur. Naši škofje so to veljavnost sprejeli in jo skušajo vsak v svoji škofiji uresničiti. Sedanjí sv. oče pa je sploh največji zagovornik pravic malih in malo upoštevanih narodov in kultur. Hvaležni mu moramo biti za besede, ki jih je izrekel tržaškemu slovenskim romarjem: »Pozdravljam vas s priščno željo, da bi bila vaš izvirna kulturna identiteta vključena v obseg družbenega in cerkvenega življenja.«

Zato gledamo kljub vsemu z optimizmom v prihodnost, prepričani, da se dajo v demokratični svobodni prej ali slej rešiti tudi najbolj zapleteni problemi.

RAZNI POZDRAVI

Po poročilu tajnika Katoliškega doma je glasbena skupina »Nova misel« zapela »Venite rožce moje« in »Vso srečo ti želim«. Temu so sledili pozdravi nekaterih navzočih gostov.

Prvi je spregovoril goriški župan dr. A. Scarano. Dejal je, da se je z 20-letnico delovanja Katoliškega doma zaključilo pravljalno obdobje. Temu naj sledi obdobje zorenja. Slovenska sestavina v mestu je bogastvo za vso tukajšnje kulturo. Svoj pozdrav je zaključil v prikupni slovensčini.

Pokrajinska goriška odborica Marija Ferletičeva je poudarila, da je Katoliški dom res ognjišče, v katerem se zbirajo in srečujejo razne skupine in od vsepovsod. Gojenje kulture pomeni zbliznanje s sosednim narodom in demokratično sožitje. Mlademu rodu je priporočila ta Dom, saj je bil zanj zgrajen. V imenu pokrajinske uprave je nato poklonila srebrno spominsko plaketo v pričakovanju, da bo Dom doživel tudi zlato ob petdesetletnici svojega delovanja. Svoje misli je zaključila z besedami: »Naj to ognjišče večno gorí!«

Dr. Damjan Paulin je v imenu Sveta slovenskih organizacij dal priznanje tistim, ki so bili zraven, ko je dom nastajal in tistim, ki so v njem delovali in nastopali, dr. Andrej Bratuž, deželni predsednik SSK pa je poudaril zasluge tega Doma pri oblikovanju novega rodu, ki sedaj deluje v vrstah Slovenske skupnosti in pomaga pri obrambi pravic slovenske narodnosti v Italiji.

OSTALI DEL SPOREDA

Program, ki sta ga napovedovala Majda Zavadvl-Paulin in Karel Bolčina, se je nato nadaljeval z nastopi skupin in zborov, ki delujejo in se zbirajo v Katoliškem domu.

Volčiči in veverice so prikazali kačji ples, ko velika kača v džungli požre opice, se nato utrujena in sita zvije v klopčič in zaspi. Člani SZ Olympije so podali simboličen prizor ob evangeljskih besedah »Kar ste storili najmanjšemu mojih bratov, ste meni storili« oz. obratno, najmlajše pa so občuteno izvajale kratke ritmične nastope.

Moški zbor »Mirko Filej« (letos bo v juniju poteklo 20 let od smrti tega glasbenika, po katerem nosi zbor ime), je zapel pod vodstvom Zdravka Klanjščka dve pesmi Rada Simonitija »Lepa si, pomlad zelena« in »Nocojs«. Za razvedrilo je po-

skrbel kot gost ansambel Lojzeta Hledeta iz Steverjana. Izvajal je dve veseli polki »Micica« in »Leta mladosti« ter skladbo »Najlepše je doma«. Naključje je hotelo, da je ta ansambel prvič nastopil prav v Katoliškem domu in je nedeljski nastop bil že dvestoti povrsti.

Pred nastopom mešanega zbora »Lojze Bratuž« je dr. Damjan Paulin izročil zasluznemu upravniku Doma, Cirilu Koršiču, zlato odličje v znak priznanja za njegovo zvesto in vztrajno delo v korist Doma; nato pa je zbor, ki ga vodi prof. Stanko Jeričelj, zapel pesmi »Kamen na kamen«, »Glejte že sonce zahaja« in »Gorjansko serenado«.

Naj zaključimo to poročilo z besedami, ki so zapisane v priložnostni brošuri »Dvajset let Katoliškega doma v Gorici«: »Bili smo samorastniki in ostali smo samorastniki. Zategadelj smo danes v primeru z drugim ubogi. A naše ubožstvo pomeni bogastvo, bogastvo v tem smislu, da smo svobodni in neodvisni. V današnjem svetu je to res veliko bogastvo.«

MLADINSKA PROSLAVA

Mladi, ki delujejo v Katoliškem domu so njegovi veliki dolžniki, saj je to njihov drugi vzgojni in rekreativni dom. Ob 10. uri so imeli mladinsko mašo za dobrotnike Doma, saj so to tudi dobrotniki naše mladine. Mašo so lepo poživljali skviti 1. čete. Spomnili so se dolge vrste velikodušnih umrlih in še živčih dobrotnikov. Pri tej zahvalni daritvi je bila cerkev na Placuti nabitopolna.

Slovesnost trenutka so poudarila mlada grla še posebej, ko so zapeli pesem »Danes je dan«. Da, 20-letnica je res velik dan! V njem je vtaknih nešteto negotovosti, trenutkov napetosti, veselja, kulturnih užikov, spominov na čudovita srečanja...

Ob 11. uri so mladi nadaljevali praznovanje v Katoliškem domu. O gradnji, tečvah, poslanstvu in 20-letni upravi Doma sta spregovorila Ciril Koršič in Viktor Prašnik. Proslavo obletnice so združili s proslavami skavtskih obletnic in ogledali pestro zbirko diapositivov o življenju Baden Powella z naslovom »Ziviljenje za srečo«. Ob 12. uri je bila zelo živahna nogometna tekma med Olympijo in selekcijo ostalih skupin, ki imajo sedež v Katoliškem domu. Zmagala je Olympia s 3 : 2. Premaganci so seveda našli tudi krivca za poraz: »Sodnik in pa selektor!«

Po tako razgibanem dopoldnevu je vsem igralcem in navijačem dobro teknila skavtska »paštašuta«. Tako so se okrepili še za zadnje priprave in vaje za nastop pri veliki akademiji ob 16.30, kjer so mladi samostojno sodelovali. -ak in -mč

Predsednik SZDL Slovenije in bivši visoki funkcionar tajne policije Udbe Mitja Ribičič je nedavno (glej Primorski dnevnik z dne 19. februarja t.l.) izjavil med drugim, da se jugoslovanske oblasti nimajo prav ničesar strmovati od svoje preteklosti. Tudi Golega otoka ne, se pravi taborišča, kamor so bili po resoluciji Informbiroja 1948 zaprti Stalinovi pristaikominformisti.

Kako je bilo na tistem otoku, danes ni več skrivnost. Lani je izšla v Ljubljani knjiga slovenskega pisatelja Branka Hofmana, kjer so natanko opisane strahote, ki so jih morali kaznjenci prestajati. Hofmanova knjiga nosi naslov »Noč do jutra« in njene vsebine ni do danes še nihče demantiral. Naj navedemo kakšen odlomek.

ZASLIŠEVANJA...

... Dvajseto zaslišanje: nova provokacija. Stražnik ga pripelje k zaslišanju, odide. V sobi ni nikogar, čaka, na mizi leži pištola. Petra spreleti, da bi jo zagrabil, končal trpljenje, zadnji hip se zave, da je prazna, nastavljena zato, da bi Kovač (zasliševalec, op. ur.) dobil dokaz za njegove zločinske namene, povod za hujši pritisk. In potem, ko pride Kovač in mu luč naravna pred oči (oči so vnete, živci razdraženi, topa bolečina se drami), se z navidezno lahkomišelnostjo igra z orožjem in ves čas se mu zdi: zdaj zdaj bo sprožil vanje. Vmes petdesetkrat eno in isto vprašanje. (»S kom si se sestaja?«) Z nikomer. Nisem. Nisem.

Trinajsto zaslišanje. Stiringajsto. Petnajsto.

Ne ve več, katero zaslišanje: trenutek, ko Kovaču popustijo živci. (Zmeraj bolj pogosto mu popuščajoo... Pred tremi dnevi ga je pretepel. Z gumijevko. Modrikasti sledovi po hrbtu.) Pokliče stražarja, ki ga privede s hrbtom na klop: pod glavo, ki mu visi navzdol, postavi umivalnik. Kovač poskusi jermenje: »Dobro.« Potem si prižge cigareto, odide, se vrne in pravi na pragu: »Zmehčaj se, kot je treba.« Stražar mu vliwa vodo v nosnice. Peter odpre usta, kriči. Vliwa mu v usta. Peter stisne zobe. Splet skozi nosnice. In v usta. Peter hlusta, lovi sapo, hrope, čuti, da mu razganja lobanjo... (Stran 127-128)

V ZAPORU

... Čez pol ure, ko sta oba do krvi pretepena, vdoro stražniki v celico, zamahnejo nekajkrat sem in tja po glavah, odvedejo pa samo Toneta in Petra. V jазbino. To je luknja pod stopnicami, ozka in nizka, da lahko le čepiš. Brez svetlobe. Zrak prihaja skozi špranje v vratih. Po dveh urah otrodiš, čez dva dni, ko te potegnejo iz jазbine, ne moreš hoditi. V celici pa čakajo pretepači s sramotno tablo. Tone nosi okrog vratu: »Sem hujskaška svinja!« Petra zaznamujejo z zahrbtnim izdalcem.

TRANSPORT...

... Čez mesec dni transport. Sredi noči jih vržejo iz spanca, vklenjejo po dva in dva, odpeljejo na tovarno postajo, vse naokrog je zastraženo. Stlačijo jih v živalske vagonce. Proti jutru, ko se dan, potegne vlak. Kam?... Kaže, da proti morju... Vročina pritiska. Niti kapljice vode. Lakota. A žerja je hujska. Razbijajo. Stražniki grozijo. Ne zaleže, dokler ne zaslišijo rafala... Košesa drdrajo... Vlak se ustavi... Lokomotivo izklopajo... Odpirajo vagonce. Topotanje nog in priganjanje. Napeto čakajo, kdaj pridejo na vrsto. Potem se odpre prvi njih: luč jih oslepi. Ukaz: »Ven! Po dva in dva. Tecil! Tečejo po pomolu, med stražniki, ki stoje v vrsti in tolčejo z gumijevkami. Na koncu štiridesetmetrskega vagona je zasedrana ladja, lesena tovarnjača s temnim dnom, skačejo vanjo, kot bi skakali v žrelo morskega psa...

NA OTOKU...

... Na bregu morajo v vrsto... Mahoma se za vzpetino oglasi kričanje... Potem se na vrhu prikažejo kaznjenci: siva, mršava čreda razcapancev se vali proti njim, vsak ima kacc v rokah. Petru se zdi, da hite v nori obsedenosti naproti... Ob poti, ki pelje iz pristanišča med skale, se postavijo v dve vrsti, čakajo. Njihovo kričanje postaja razumljivo: zmerjanje in psovke lete na prišlece. Novincem, ki napol zvedavo napol prestrašeno strme vanje, kažejo nerazumljivo in nerazumljeno sovraštvo... Ko se vrsta novincev pomakne do kaznjencev na otoku, začno z vseh strani padati udarci nanje. Nastane zmeda: prvi se skušajo čimprej prebiti skozi kordon pretepačev, ki jih psujejo z izdajalci, prodanci, svinjami in barabami, zadnji omahujejo in nagonsko iščejo, kako bi obšli ta križev spalir, Pa se ne da. Peter teče, z vseh strani ga tolčejo s koli, s kamenjem, teče skozi podivjano vrsto, nagonsko drži roke na glavi,

pade, se vleče po vseh štirih, potem ga z brcami poženejo naprej...

CE KAZNJENEC ZBEZI...

... Nekdo je zbežal, nihče ni opazil kdaj, vsi so le vedeli, da je norost: tudi dober plavalec se ne bi prebil do obale, kaj šele onemogel okostnjak. In oblačna noč, senjska burja, metrski valovi. Okrog otoka so vozili motorni člani s prižganimi lučmi in iskali ubežnika, oni pa so stali do pasu v mrzli vodi, valovi so jih bičali, jih spodnasali. Ura, dve, tri — do jutra. In v teh urah so jim morski valovi razjedli hrbe do krvi, v živo meso se je začrla sol. Noge so jim ledenele, na plečih je žgala žerjavica.

Iz morja so morali zjutraj naravnost v kamnolom. Veriga brezumja je tekla naprej: na krvava pleča so si naložili kamenje in se opotekajoč vlekli kot sence po spolzki potki v hrib: če je komu spodrsnilo, je padel tudi tisti za njim, kolona je obstala, zadnji so suvali prednje, prednji so preklinjali zadnje. Na vrhu so odvrgli vsak svoje breme, se zvalili po strmini navzdol, si spet naložili in rinili v hrib. Ko so prenesli vse kamenje na vrh, se je kolesje obrnilo: zdaj so ga morali nositi z vrha v kotlanjo...

Z GOLEGA OTOKA DOMOV...

... Ladja je zaplula mimo svetilnika, se nagnila in ostro zavila v reško pristanišče... Ko so spustili most in je čakal v vrsti, ga je prevzela taka slabost, da je mislil: nikoli ne bom zmogel teh nekaj korakov do brega. Pustili so ga, da je stopil z ladje, se izluščil iz množice, popil kavo. Pustili so mu nekaj korakov po cesti. Pustili, da se je razgledal po voznem redu. Več mu niso pustili. Dva sta stopila k njemu. »Dokumente. Mh. Pravkar spuščen. Kar lepo z nama in nobenih neumnosti.« »Zakaj?« »Vse boš zvedel.« Odpeljali so ga. Tam je zvedel... Bilo je čisto preprosto, v skladu s predpisi in zakoni. Koliko časa je bil tam? Dve leti. So ga spustili? So. Potemtakem ni zadržkov za novi dve leti. Jasno? Naslednji dan so ga vkljenjenega odpeljali na ladjo. Ladja se je vračala na otok...

Bralec Primorskega dnevnika in Hofmanovega romana bi rad rekel predsedniku SZDL Slovenije: ne, tovariš Ribičič, ne kaj takega ne morete biti ponosni. Sicer je lahko tudi Stalin bil ponosen na svojo Kolymo in Hitler na svoj Mauthausen...

OD TEDNA DO TEDNA

■ Preteklo nedeljo je imel poljski primas Glemp pomemben govor v cerkvi sv. Jožefa, ki stoji v delavskem naselju Ursus zunaj Varšave. Tam so velike tovarne, kjer so delavci že leta 1976 začeli z velikimi protestnimi akcijami proti neprestanemu porastu cen živil. Glemp je izkoristil potovanja kipa čestohovske Matere božje po farah kot priprave na letošnjo 600-letnico Marijinega svetišča na Jasni gori, da se je podal med tamkajšnje delavce. V govoru je med drugim dejal: »Moliti moramo za Waleso, da bi bil spuščen na svobodo, saj ne pomeni grožnje za nikogar. Njegova osvoboditev bi mnogo pripomogla k družbenemu sporazumu, ki smo ga vsi potrebni. V zadnjih dneh je mnogo internirancev prišlo na prostost. Imamo upanje, da jim bodo sledili še ostali in da se bodo ti kraji popolnoma spraznili.«

■ V Madridu so prekinili konferenco o evropski varnosti in sodelovanju. Nadaljevala naj bi se 9. novembra letos. Ta konferenca se je pričela že septembra 1981, bila prekinjena in se potem nadaljevala 9. februarja letos. Potekala je v znamenju ostrih sporov med zahodnimi in vzhodnimi državami zaradi dogodkov na Poljskem. Zahodne države so kot predpogoj za nadaljevanje pogajanj zahtevale ukinitev vojnega stanja na Poljskem. Ker do tega ni prišlo, so na predlog Švice nadaljevanje te konference preložili na jesen.

■ Preteklo nedeljo so bile v Franciji upravne volitve. Francozi so v polovici kantonov (nekake province) izvolili nove uprave. Kljub temu, da ni šlo za politične volitve v pravem pomenu besede, pa je vladalo splošno zanimanje, kako bo volitve prestala sedanja vladna koalicija, ki jo sestavljajo socialisti in komunisti. Izkazalo se je, da Francozi po desetih mesecih levičarske vlade že niso več zanjo tako navdušeni, saj so sredinsko desničarske stranke prejele 49,82 % glasov, levičarske pa 49,59 %. Komunistična partija je ponovno nazadovala; prejela je 15,88 % glasov, to se pravi manj kot na zadnjih predsedniških volitvah. Vsekakor so te volitve prvi alarmni zvonček za sedanjo vlado.

Kaj je slovenski Lurd

Slovenski Lurd je bivši Rajhenburg ali sedanja Brestanica. Ime slovenski Lurd je dobil ta kraj leta 1908, ob 50-letnici Marijinih prikazovanj v Lurdu, ko so začeli zidati veličastno cerkev na čast lurški Materi božji.

Neko nedeljo je župnik Cerjak povedal v cerkvi, da bi rad zidal novo cerkev na čast lurški Materi božji. Še isti dan je potrkala na njegova vrata tržanka in posestnica Ana Korban. Ponudila mu je svoje posestvo za zidavo nove cerkve. »Koliko bo zemljišče stalo?« jo je vprašal župnik. »Zastonj sem zemljo prejela in zastonj jo bom dala Mariji in Jezusu za njegov tabernakelj. To zemljo je pridobil k našemu posestvu moj prvi mož. Bog mu daj dobro na onem svetul. Zdej to zemljišče podarim lurški Gospe.«

Taista Ana Korban je pozneje darovala še 6.000 kron za veliki zvon. Tudi drugi župljani so veliko pomagali. Zastonj so skopali temelje in zbrali veliko vsoto denarja. Skupaj z okoliškimi posestniki so poklonili tudi ves les, ki je bil potreben za stavbne odre in za strešno ogrodje. Veliko so pomagali trapisti in duhovščina, ni pa manjkala tudi pomoč drugih Slovencev doma in po svetu. Svetišče so začeli graditi leta 1908 in ga dogradili leta 1914.

Ko pride v Slovenski Lurd, zagleda veličastno cerkev. Okrog cerkve je obširen prostor, ki je zelo pripraven za velike slovesnosti in za nočno procesijo z lučkami. Cerkev je dolga 51 m in široka 22 m. Če ni največja, je gotovo med največjimi v deželi. Na zahodni strani stojita dva zvonika kakor mogočna častna stražarja in dvigata 56 m visoko v zrak svoja krasno kovana in bogato pozlačena križa.

Cerkev ima tri ladje, velikanski prostor pred prezbiterijem, prezbiterij in dve zakristiji. Mogočna stavba je prijetno in razkošno razsvetljena. Ko stopiš izpod kora v svetlo cerkveno ladjo, se pogled dvigne

visoko navzgor, kot bi zagledalo oko modro nebo, posejano z zlatimi zvezdami. Okrasna slikarija je zmrerna in okusna. Na širokem polju med arkadami in okni glavne ladje so velike slike iz Marijinega življenja. Poseben okras cerkve so umetniška okna na barvano steklo. Glavni oltar z nastavki je ves iz marmora. Tabernakelj je zelo lep. Nad njim stoji 2 m visok kip lurške Marije, ki so ga izdelali v Parizu in ga je blagoslovil mariborski škof dr. Michael Napotnik v masabielski votlini v Lurdu. Ob straneh stojita kipa sv. Joahima in sv. Ane. Na evangeljski strani je oltar Srca Jezusovega. Kip Srca Jezusovega, ki stoji na njem, je tudi bil izdelan v Parizu in je bil blagoslovljen na kraju prikazovanj v Paray-le-Monialu na Francoskem. Mični in ljubki sta kapelici pod zvonikom. V severni kapeli je krstni kamen in oltar sv. Križa. V krstni kapeli je krasen mozaik. V kapeli južnega zvonika je oltar Zalostne Matere božje, ki vabi k samotni in zbrani molitvi na čast Materi sedmerih bolečin. Oltar in kip je izdelal umetniški zavod v Münchnu na Bavarskem. Tako so bile mnoge umetnine iz vse Evrope prinesene v slovenski Lurd. Te umetnine krasijo še sedaj Marijino svetišče.

Na praznik Marijinega rojstva 8. sept. 1929 je takratni mariborski škof Andrej Karlin opravil v slovenskem Lurdu dvojno znamenito zgodovinsko slovesnost. Novo Marijino svetišče je v imenu Rima razglasil za baziliko in blagoslovil nove mogočne orgle.

V to veličastno baziliko v slovenskem Lurdu je poromalo že na tisoče in tisoče naših rojakov, tudi iz naših krajev. V sredo 28. aprila popoldne bomo poromali tja tudi tržaški Slovenci ter počastili našo nebesko mater Marijo s petimi litanijami in lurško pesmijo.

J. K.

Goriška Cerkev za misijone

Na povabilo apostola gobavec Raoula Follereauja (v sredi) je pok. goriški nadškof Cocolin leta 1971 obiskal Afriko in v njegovem spremstvu šel v gobavska naselja v Gornji Volti in Slonokošeni obali. Utrudljiva šestdnevna pot se je začela v prestolnici Gornje Volte Ouagadougou in končala v glavnem mestu Slonokošene obale Abidjanu

NAPREJ PO ZACETI POTI!

Pričujoča priloga »Goriška Cerkev za misijone«, ki jo vsako leto izdaja Misijonski center goriške nadškofije za misijonsko postno akcijo, je letos prvič brez poslanice nadškofa Cocolina, ki jo je napisal leto za letom vse od daljnjega 1969. Je sicer res, da Cerkev v svoji življenjski moči nadaljuje pot, ki ji jo je zaupal Gospod, pa prav tako res, da se čutilo dober mesec po smrti nadpastirja zmedeni in osupli...

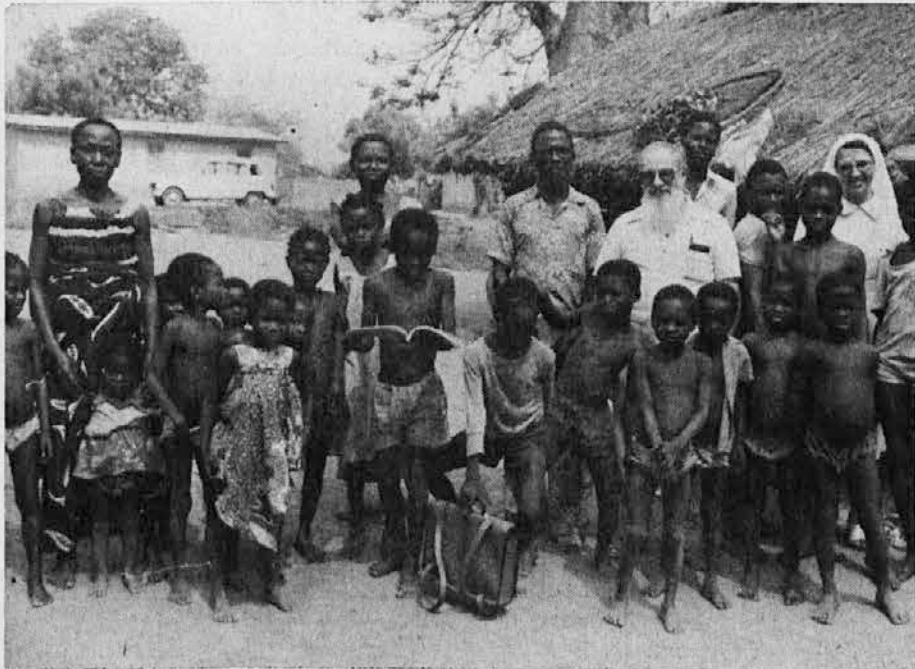
Samo Bog ve, koliko je pokojni nadškof pomenil za misijonsko dejavnost in zavzetost, koliko sestankov, pobud, vzpodbud, radosti pa tudi razočaranj je vsako leto ob misijonski postni akciji doživel. Bil je vedno v prvih vrstah v tej čudoviti delavnici ljubezni in evangelizacije.

Ni ga več med nami, a to še ne pomeni, da ni z nami. Ni napisal svoje vsakoletne poslanice, ostal pa je sredi nas s svojim hrabrenjem, s svojimi željami, s svojimi skrbmi. Letošnja misijonska akcija poteka pod naslovom: »Kdor ljubi bližnjega, je svoboden človek«, kar pomeni, da je človek resnično svoboden, ko ljubi, ko izkazuje materialno in duhovno dobro bližnjemu. In kdo bolj kot misijonar dela na osvoboditvi bližnjega, od bolezni, nevednosti, nerazvitosti? Vse to opravlja v imenu Jezusa Kristusa, edinega resničnega osvoboditelja ljudi.

Naši misijonarji že toliko let oznanjajo Jezusa Kristusa in njegovo odrešenje; že toliko let se posvečajo raznim delom usmiljenja na zdravstvenem področju, na področju izobraževanja in splošnega napredka človeka. Tudi letos bi jih radi oskrbeli s sredstvi, da bodo nadaljevali s svojim občudovanjem vrednim delom. Hočemo jim biti blizu ne le s svojim čustvovanjem in občudovanjem, temveč s konkretnim sodelovanjem.

Če kdaj, jih sedaj ne smemo pustiti samih. Kajti če se mi čutilo sirote ob nenadnem odhodu msgr. Cocolina, to še veliko bolj čutilo naši misijonarji, katerim je bil pokojni nadškof velika pomoč in opora. Zaprstil nam je v dediščino svoj optimizem, svojo velikodušnost, svojo univerzalno ljubezen. Prežeti s tem duhom hočemo nadaljevati z delom za naše brate.

G. BALDAS

Tudi ti mladi črnici pričakujejo pomoč goriške Cerkev, da postanejo koristni člani človeške družbe

V POSAMEZNIH CONAH SE JE NABRALO PO ŽUPNIJAH:

Cona	%	na osebo
Gorica	25.098.637 + 5.740.372	+ 29,65 605
Tržič	13.766.170 + 3.198.580	+ 30,26 216
Krmin	5.334.450 + 1.813.950	+ 51,53 324
Gradišče	6.187.820 + 668.410	+ 12,11 412
Visco	9.255.250 + 1.857.750	+ 25,11 1.623
Cervignano	4.789.550 - 152.300	- 3,14 332
Oglej	4.682.835 + 700.835	+ 20,01 227
Slovensko področje	9.322.585 + 2.016.935	+ 27,61 452
S k u p a j	78.437.297 + 15.924.532	+ 25,47 412

Težave Cerkev na Madagaskarju

Skofje na Madagaskarju so nejavno izdal skupno pastirsko pismo, ki so ga duhovniki brali po vseh cerkvah. Ni pa bilo objavljeno v časopisu. Skofje pozivajo vernike, naj se bolj aktivno udeležujejo političnega življenja. Poudarjajo tudi, da so občevalna sredstva izključno v vladnih rokah, pouk v šolah je enostranski, gospodarski položaj je kritičen.

Najbolj potrebna stvar za afriške katoličane

Predsednik vseafriškega odbora za družbene stike Khoarai, škof iz Leribe, je izjavil, da je med najbolj potrebnimi stvarmi na afriški celini ureditev katoliške radijske postaje. Omenil je, da škofje že proučujejo možnost delovanja takšne postaje in bodo po njegovem mišljenju kmalu izrekli dokončno besedo.

Zamisel, ki je postala resničnost

»Posvečen sem bil za škofa za vso Cerkev. Gospod mi je zaupal del božjega ljudstva, ki živi v Goric, toda moja odgovornost in s tem skrb mora veljati za Cerkev vsega sveta, tako bližnje kot daljne. Odgovoren sem za zveličanje vseh ljudi in Gospod bo od mene terjal obračun,« to so bile besede, ki jih je msgr. Cocolin spregovoril kmalu po svojem škofovskem posvečenju.

In te svoje poglede je začel takoj uresničevati. Že leta 1968 je dal pobudo za prvo postno akcijo, kar se je potem ponavljalo vsako leto brez prekinitve. Toda začetki niso bili lahki: nerazumevanja in odprto nasprotovanje tudi s strani dela duhovščine so bili dokaz, da je nadškof prelomil z ustaljenimi navadami.

Ne da ne bi imela goriška nadškofija misijonske tradicije; iz nje je izšlo na desetine misijonskih delavcev, ki so razpršeni po vseh delih sveta. Toda to ni bilo zadostno. Bilo je potrebno, da si škofija kot taka neposredno zavzame za misijone, s svojimi duhovniki, redovnicami, laikmi.

Za msgr. Cocolina je bil prihod apostola gobavec Raoula Follereauja leta 1968 v goriško škofijo kot dar božje Previdnosti. S tem se je začela skrb goriške Cerkev za naselje gobavec v Manikroju v državi Slonokošena obala. Drug tak znak od zgoraj je bil prihod duhovnikov misijonske družbe PIME na področje škofije, ki so v Cervignanu odprli semenišče za porne poklice in kasneje prevzeli eno predmestnih župnij v Gorici. Njihova prisotnost je mnogo pripomogla k misijonski zavzetosti goriške Cerkev.

25. januarja leta 1970 je msgr. Cocolin prvič obiskal Afriko, da bi v Manikroju prisostvoval odprtju naselja 25 hišic, ki so bile postavljene za gobavce v tamkajšnjem leprozariju. Denar zanje je zbrala goriška nadškofija. Ob isti priložnosti je blagoslovil temeljni kamen cerkve v Kossou, kjer je več italijanskih trdk gradilo namakalni jez. Po treh letih je ta cerkev postala sedež prvega goriškega misijona v Afriki.

Ob stiku s to afriško resničnostjo je nadškof dejal: »Ne smemo se zadovoljiti, da damo temu ljudstvu nekaj od svojega; dati mu moramo sebe same, moramo deliti življenje z njimi, oznanjati mu veselo vest odrešenja.«

Leta 1971 se je msgr. Cocolin ob spremstvu Follereauja vrnil v Afriko in obiskal nekatera gobava naselja v Gornji Volti in Slonokošeni obali. Tedaj je rekel: »Mi enkrat toliko storimo tako utrudljivo potovanje, misijonarji pa ga delajo vsak dan. Potrebno je, da o tem zvejo vsi in sodelujejo pri delu za božje kraljestvo.«

Msgr. Cocolin je sedaj vedel, kaj mora storiti. Goriška nadškofija, čeprav ni bogata na duhovnikih, mora neposredno vstopiti v delo za evangelizacijo s svojimi duhovniki. Stopil je v stik s škofom v Bouaké, da uresniči svoj načrt. Izvedel je neke vrste referendum, ali smatrajo duhovniki in laiksi za primerno, da goriška nadškofija odpre svoj lasten misijon v Slonokošeni obali.

Odgovor je bil pritrđen. Prijavilo se je 9 oseb (3 duhovniki, 3 redovnice in trije laiksi). Po primerni pripravi jim je na dan sv. Treh kraljev 6. januarja 1973 msgr. Cocolin izročil misijonski križ in jih poslal na prvo škofijsko postajo v Kossou. Leta 1975 je odšlo drugih 6 misijonarjev, da odprejo drugi misijon v Nimbó, v bližini Bouakeja, ki obsega poleg 120 krajev še gobavo naselje v Manikroju.

Vsaj vsako drugo leto je pok. nadškof želel obiskati te kraje. Z obiskom je hotel tam delujočim misijonarjem povedati, da so ostali del goriške Cerkev in z njo povezani, škofijskemu občestvu pa pokazati, da ni razlike med apostolsko dejavnostjo tu in tam. Niso bila to zabavna potovanja, pač pa potovanja, ki so nudila mnogo veselja in notranjega zadoščenja.

V misijonski zavzetosti goriške Cerkev je vsako leto blestel dan Razglašena Gospodovega, ko je nadškof leto za letom podeljeval odhajajočim misijonarjem misijonsko poslanstvo in izročal misijonske križe. Zadnji ga je prejel letos misijonar družbe PIME, po rodu iz Gorice, pred odhodom na Tajsko. Bilo je tri dni pred za nadškofa usodnim dogodkom, lahko bi rekli kronanje njegovega dela, posvečenega vernikom, revežem, misijonom.

Spomnimo tudi na njegovo vsakoletno

poslanice za misijonsko postno akcijo in misijonsko nedeljo! Niso bile to neke priložnostne izjave, ampak vedno globoka skrb in odgovornost za ljudstva Tretjega sveta. Nadškof je bil odločen animator misijonskega dela v vseh sestavnih cerkvenega življenja. Sodeloval je na sestankih škofijskega misijonskega centra, šel je v šole, po župnijah, vzpodbujajoč zlasti mladino za misijonske ideale.

Ni lahko voditi misijonske akcije: manjka osebje, porajajo se nekoristne polemike, vedno znova je treba zagovarjati potrebe Tretjega sveta, premnogi stojijo ob strani. Delo, ki pač zahteva vztrajnost, zagnanost in zlasti vero. A kljub vsemu, smemo ugotoviti: v teh letih so se obzorja goriške Cerkev razširila in skrb za misijone je postala dragocena sestavina življenja v škofiji.

Cilji letošnje misijonske postne akcije

1. Redno vzdrževanje misijonskih postaj v Kossou in Nimbó.
2. Pomoč misijonarjem širom po svetu.
3. Pomoč oblikovanju in pripravi katehiztov na obeh misijonskih postajah.
4. Obnova oz. graditev kapel po naseljih znotraj misijonskih postaj.
5. Vzdrževanje bogoslovca Dominika iz Nimbója.
6. Pomoč poklicni tehnični šoli v Kossou.
7. Načrt za alfabetizacijo prebivalstva v Bobo-Disulasso.
8. Nove hiše za gobavo naselje v Manikroju.
9. Kopalnice in stranišča za opiranje v tem naselju.
10. Nabiranje in odpošiljanje zdravil.
11. Središče za poživitev poljedelstva v Brobó.
12. Gospodinjska šola in praktični tečaji za dekleta v Nimbó in Kossou.

Pomoč misijonarjem področja goriške nadškofije

Iz nabirke pri misijonski postni akciji v letu 1981 so prejeli po milijon lir sledeči misijonarji in misijonarki:

Claudio Battistutta (Tajsko); Giorgio Berti (Argentina); Claudio Bortolossi (Parma); p. Mansvet Božič (Brazilija); s. Ulderica Bressan (Bolivija); s. Pierfermada Calligaris (Kenija); s. Tarcisia Carneletto (Zair); s. Bogdana Kavčič (Burundi); Ivana Cossar (Gornja Volta); Guerrino Demarchi (Bolivija); Maria Diana (Guatemala); s. Ksaverija Furlan (Indija); Emilio Geromet (Kolumbija); Luigi Gorjan (Čile); s. Elizabeta Likar (Egipt); s. Marija Dolores Lisjak (Egipt); Rambaldo O-livo (Tajsko); s. Marija Pahor (Mehika); p. Stanislav Pavlin (Hongkong); br. Aleksander Pratti-Praček (Brazilija); Bruno Pierasco (Gornja Volta); Venceslav Rijavec (Ekuador); Ambrogio Rinaldi (Brazilija); Giovanna Rizzardo (Brazilija); Radko Rudež (Zambija); Ernest Saksida (Brazilija); Giovanni Salateo (Kolumbija); Alberto Stacul (Tanzanija); Elda Fonti (Gornja Volta); br. Bruno Viola (Kenija) br. Renato Visintin (Sierra Leone).

Salezijanski duhovnik Ernest Saksida, ki deluje v Braziliji in ga podpira kot toliko drugih misijonarjev, ki so doma na področju goriške nadškofije Misijonski center

OBRACUN MISIJSKE POSTNE AKCIJE 1981

Dohodki	
Nabirka po župnijah	78.437.297
Sole	13.456.810
Ustanove, zavodi, razne skupine	31.648.565
Papir in stara obleka	8.156.700
Mašne intencije misijonarjem	3.152.000
Razni darovi (163)	30.611.800
S k u p a j	Lir 165.463.172

Izdatki	
Za vzdrževanje misijonskih postaj Kossou in Nimbó	82.841.030
Za škofijske misijonarje širom po svetu	29.652.500
Za misijonarje v Gornji Volti	13.565.508
Za druge misijonarje	6.781.000
Za stroške misijonske postne akcije in druge dejavnosti	13.869.364
Za razne stroje in drug material	5.038.555
Za upravne stroške	7.339.627
Prispevek za C.V.C.S.	5.000.000
S k u p a j	Lir 164.087.584
Prebitok	Lir 1.375.584

MISIJSKA POSTNA AKCIJA 1981 SLOVENSKO PODROČJE

Devin	600.000
Doberdob	656.940
S k u p a j	Lir 12.788.285

Goriški misijonarji in misijonarki, ki delujejo v državi Slonokošena obala (Afrika)

DON GIUSEPPE BALDAS PRIPOVEDUJE:

Po misijonih goriške nadškofije

Snidenje z našimi misijonarji na letališču Adidjana je nadvse prirčno. Drvimo proti misijonski postaji v Kossou. Peput takoj prekine s pevskimi vajami za jutrišnjo nedeljo in je že v našem objemu. Pridružijo se mu še sestre Pieralba, Pia in Dorea. Snidenje je prirčno in ganljivo; prinesli smo jim košček domovine in njen pozdrav. Isti prizor se ponovi naslednji dan v Bouakè. Pozabljen je napor, ko sem v Gorici stikal za prostor za nov zavojček, namenjen našim pionirjem na misijonskem področju. Veselje, ki sije iz oči vseh, ko božajo pošiljko od doma, je bogato plačilo.

Nedelja. Ob osmih smo že v Sahabu, vasi s komaj 600 prebivalci, med njimi 150 katoličanov. Radovedni ogledujejo bele prilece. Kapela je nova stavba, sestavljena iz cementnih blokov in pokrita s pločevino. Preprosta miza služi za oltar in preostali cementni bloki za sedeže vernikom. Na steni za oltarjem je velik lesen križ. Verniki prihajajo, dolga vrsta čaka na spoved. Nihče se ne vznemirja, ko se vrsta le počasi krči. Prepevajo verske pesmi.

Polnagi otroci se stisnejo k oltarju, kajti kapela je premajhna za vse. Mnogi so zunaj vrat. Mašni obred je v jeziku baolè, pesmi prav tako in ritmično spremljanje vernikov, njihov stari verski običaj. Vse je prirčno, iskreno, navdušeno, da nehote pomislim na naše cerkve, kjer trudno in naveličano potekajo cerkevna opravila. Hvalim Boga za nova ljudstva, ki navdušeno prihajajo v občestvo svetih na zemlji.

Jutri bo to ljudstvo spet na trdem vsakdanjem delu na brezkončnih nasadih kave in kakava. Dveletno delo naših misijonarjev je že obrodilo svoje sadove. Črnski pregovor pravi: »Kdor hoče čisto vodo mora k izvirku.«

Rad sem ustregel don Chinu, ki me je prosil, naj bi naslednjo nedeljo maševal v Kossou. 25. januarja 1970 je naš ljubljenski nadškof Cocolin blagoslovil tu temeljni kamen nove cerkve in prihod prvih misijonarjev nove nadškofije. Verska skupnost se je zelo povečala in njihova vera je živa in življenjska. Pretežni del jo sestavljajo mladi. Maševal in govoril sem v francoščini in ker mnogi mladi posejajo francoske šole, upam, da moja beseda ni padla na nerodovita tla. Sredi malikovalcev je ta skupnica kristjanov kot plamen, ki se širi, saj se javljajo vedno novi katehumeni.

PRIREDITEV MLADIH V KRANBONOU

Noč je jasna, topla. Prostor sredi vasi, kjer se bo odvijala veselja, razsvetljuje velika luna. Mladi iz zavoda »Ecole Technique de Kossou« bodo pod vodstvom učitelja Peputa pripravili vsem veselje.

Povabljen je tudi poglar narasla, ki predstavlja najvišjo oblast. Nihče se ne vznemirja zaradi enourne zamude. Igralci se mrzlično pripravljajo, pomerjajo obleke, ki bi najbolj odgovarjal a osebnosti iz igre. Ob devetih je dano znamenje za začetek predstave, ki se nadaljuje vse do polnoči. Na sporedu so razni prizori »Fetišti«, »Namišljeni zdravnik«, »Prevarani kmetovalec v pragozdu«, »Davčni plačevalac« in drugi.

Igralci od 16 do 22 let so se živeli v svoje vloge, njihova izrazna tehnika, izgovarjavanja, mimika so občudovanja vredne. Velika množica je kot začarana, sledi nastopajočim, življa se v posamezne prizore in z navdušenimi aplavzi dokazuje svoje zadovoljstvo. Pristno veselje svežih narodov, ki jim je tuja vsa ameriška in evropska gnibola.

Opolnoči, ko je vse končano in je ljudstvo zadovoljno odšlo v svoje revne kočice, so marljivi igralci nagrajeni s kozarcem piva, ki ga v največjem veselju in navdušenju nad uspehom spijuje v misijonski kuhinji in ki zaključuje vse dolge priprave in napor nedeljskega nastopa. Njihovo veselje je pristno, doživeto, popolno, v živem nasprotju z zlaganim veseljačenjem naše mladine, naveličane in site vseh dobrot.

KRST POD DREVESI

Po maši v Sahabu se don Chinu približa ženska. V naročju nosi enoletnega težko bolnega otroka. Ni otrokova mati, marveč le teta, starši so na delu v drugi državi. Njeno zadnje upanje je misijonski dispanser. Sestra Pija se zama mudi, da bi rešila otroka. Po 24 urah se je njegovo stanje tako poslabšalo, da je nujno, da otroka nemudoma peljejo spet domov, da bo umrl v družinskem krogu. Don Chino je teto z otrokom naložil na svoj avto in ju pripeljal v Sahabo. Rad bi otroka pred

smrtjo krstil. Otrokovi starši so pogani in odsotni, le otrokov ded, ki je že 30 let katehumen, sedaj odloča namesto staršev.

»Otrok bo krščen!« Nihče si ne upa oporekati, kajti v odsotnosti staršev ima materin oče popolno pravico nad odločanjem v vseh primerih družinskih članov.

Na dvorišču, v senci dveh dreves se nato izvrši krstni obred. Prisotna je vsa vas. Črnska otročad je prva, za njimi stojijo matere z otroki na hrbtu. Stari katehumen z nekaterimi navzočimi kristjani moli. Misijonar iz pločevinaste škatle, ki je nekoč vsebovala mlečni prah, oblije z vodo umirajočega otroka.

Mali Paul-Nazaire je sedaj božji otrok, dedič nebeškega kraljestva. Otrokov ded joče od ganjenosti. Njemu ni dano, da bi prejel sveti krst, ker ima dve ženi. Stisnil sem njegovo žuljavo roko z željo, da bi tudi on kmalu bil po krstu sprejet med božje sinove.

Nikdar v življenju nisem prisostvoval bolj ganljivemu obredu svetega krsta kakor tu v Afriki sredi črnskega ljudstva.

ZABOJNIK

Seveda je bilo je naključje, vendar me je presunilo, da je zabojnik (kontejner), odposlan iz Gorice leto prej dospel v pristanišče Abidjan prav na dan našega prihoda. Kontejner veslja za naše misijonarje in

črnsko ljudstvo. 157 ton zdravil, oblek, raznih strojev, knjig in drugih prepotrebnih stvari. Občudujem akrobatsko spretnost don China, ki leta od urada do urada, da popravi nerazumljiv pogrešek tržaških carinikov, ki so pozabili zaboje zapečatiti ob odhodu.

Orjaški Libanonec s svojim tovornjakom odvaja blago iz pristanišča deloma v Kossou in deloma v Nimbò. 277 zabojev blaga! Nemogoče je popisati veselje učitelja Peputa nad tako dolgo pričakovanim strojem za njegovo tehnično solo, otroško radost bolničark Pinuce in Darie, ki spet lahko polnita že izpraznjeno zalogo zdravil. Sestra Pija žari od sreče nad tisočih poslanih antibiotikov, dar milanskih podjetij Carlo Erba in Formital. Nadaljevala bo z zdravljenjem in rešila marsikatero življenje, zlasti še otrok, najbolj podvrženih infekcijam in raznim boleznim. Zdravila so namenjena tudi drugim slabo založenim državnim bolnišnicam, leprozariju v Manikrò, disperanzjeru s. Armide in še mnogim drugim.

Splošno veselje. Želim si, da bi te prizore navdušenja in hvalečnosti videli vsi tisti, ki so s trudom in žrtvami zbirali zdravila, obleke, stroje, polnili zaboje za dolgo pot prek morja do te afriške obale. Poplačan bi bil njihov trud, kajti odposlali so »zabojnik veselja«.

Don Flaviano v razgovoru z vodilnimi domačini

DON FLAVIANO RAZKAZUJE SVOJ MISIJON

Popoldansko sonce pripeka. Don Flaviano želi, da si ogledam njegovo misijonsko področje. Iz pogozdene savane gledajo komaj vidne vasice. V Diebonou obišče katehista Christoph in njegovo družino. Na 500 prebivalcev je komaj 10 katoličanov. A iz tega gorčičnega zrna raste veliko upanje — edini semeniščnik iz nimboskega misijona 18-letni Dominique. Njegovi starši so še pogani, a srečni, da bo njun sin postal duhovnik in učitelj ljudstva. Se smo v pogovoru z Dominikovimi starši, ko zaslisimo iz daljave vpitje, petje in ritem plesa. Bliža se čuden sprevid. Muslimani slavijo svoj »tabatski« praznik jagnjeta in Abrahamove daritve. Ne bojijo se javnega nastopa na ozemlju, ki je v rokah malikovalcev.

Nadaljeva pot. Don Flaviano pozna vsako dvorišče, vsako kočico. Ženske pripravljajo večerjo. Na prijazno povabilo prisedevala. Postreženo za običajno zelo pikantno omako ter njihovim »kruhoms«, vino pa vsak dan pripravljajo iz palmovih sadežev. Preseneča me živa vera te majhne krščanske skupnosti.

V Akpidò je en sam kristjan-katehist Denis. Tudi njegova družina je še poganska. Dvakrat na teden prekolesari 26 km, da doseže naselje Konzo, kjer ga čakajo katehumeni.

Od vzhoda se bliža vihar. Naglo se poslova. Noč je temna, le tu pa tam jo razsvetljujejo slabotni plamenčki petrolejk po ravnih črnskih kočah. Ali bodo kdaj zagoreli v plamen žive Kristusove vere?

V VLAKU

Zeleznica povezuje Ougadougou, prestolnico Gornje Volte, z Abidjanom, glavnim mestom Slonokoščene obale in prekižari na tej poti 1500 km savane. Če si se enkrat udeležil te vožnje, lahko rečeš, da si spoznal srčico tega ljudstva. Na vseh vmesnih postajah vstopajo potniki, oblečeni v svoja pisana tradicionalna oblačila, natovorjeni z vsemi mogočimi stvarmi, ki so jih pokupili na trgih in sejmih. V natrpanih vozovih se med potniki mešajo koze, zvezane kokoši kokodakajo,

ki ga na vsakega obiskovalca naredi brat Silvester. Našli smo ga shuššanega in posuššenega kot polenovko pri urejevanju zdravil, ki so prispela iz ZDA. Brat Silvester je redkobeseden, a kar pove, mu prihaja iz srca stokrat razmišljeno in utemeljeno. Ponavlja, da ni dovolj, da mi na zahodu darujemo za misijone, kar nam preostaja iz našega preobilja, temveč bi morali z njimi deliti tudi potrebno, kakor brat z bratom.

To je glas vpijočega v puščavi. Spremlja nas po svojem zemskem paradizu, razkazuje nasade žitaric, povrtnine, sadnih dreves. Na koncu plantaže naletimo na skupino dvajsetih poliomiilitičnih otrok ob enakem številu vozičkov. Misel nam hiti nazaj v januar 1979, ko smo tudi naleteli na te otroke, ki so se dobesedno plazili po tleh in se je brat Silvester z zaupanjem obrnil na Gorico za pomoč. Ni bil razočaran. Goriška nadškofija se je velikodušno odzvala in daleč prekoslila njegova pričakovanja. Vsak je dobil svoj voziček in brat Silvester jih ni več zapustil. Preskrbel jim je zaposlitev, naučil jih je tkati, da si tako služijo vsakdanji kruh.

Od dela sta se vrnila Bruno in Edda; veselje nad snidenjem je nepopisno. A čas je tudi tu dragocen. Brat Silvester nas že kliče k večerni molitvi. Prve, izredno svetle zvezde se prižigajo na nebu, ko se dvigajo k Bogu molitve zahvale in prošnje. Sledi sv. maša v od dnevnne vročine razbeljeni kapelici. Isti Kristus, navzoč po velikih cerkvah sveta, je pričujoč tudi tu v tej neznanosti razgreti cerkvi črne Afrike. Cudež, ki se ponavlja dan za dnem in na katerega malokdo pomisli.

A ni časa za razmišljanje, zunaj cerkve se nekaj dogaja. V misijon so prinesli dečka, ki je padel z drevesa, si zlomil nogo in je v nezavesti. Bruno in Edda ga naložita na tovornjak in naglo odpeljeta v najbližjo bolnišnico v Koudougou. Vrnila se bosta čez poldrugo uro z nič kaj tolažljivimi novicami.

Zberemo se k večerji in potem še dolgo razpravljamo o najbolj perečih vprašanih misijona. Nad nami krožijo v vsemirju umetni sateliti, svet se peha za užiti, zaslužkom, voditelji narodov razpravljajo o miru, delijo nagrade, priznanja, a popolnoma pozabljajo na te skrite junake največjih odpovedi in žrtve, da bi jim na mestnih trgih postavili spomenik priznanja. A eno je gotovo: spomenik v naših srcih so si že zagotovili.

DON DARIO V JETNISNICI

Tudi današnji čas rojeva junake. Če 23-leten fant zapusti svet in vse njegove vabe ter se odloči za delo v misijonih, se mu čudimo, a nas ne preseneča. Vse drugače pa gledamo na mladega fanta, ki v afriških ječah iz ljubezni do Kristusa nudi zdravniško pomoč jetnikom. V naših misijonih v Afriki smo imeli doslej dva taka primera: Silvano Franchi pred tremi leti in Dario Cambare še danes.

»Dario, kamšno je tvoje delo v ječi?« ga vprašam.

»Pridi, da se prepričaš,« je njegov odgovor.

S posebnim dovoljenjem, v spremstvu oboroženih straž sem z Dariom prestopil vrata ječe v Bouakèju. V treh prostorih je natrpanih 274 jetnikov, med njimi nekaj žensk v posebni sobi. Edina sprememba je točno odmerjen sprevid po tesnem dvorišču med visokimi zidovi. Tako dan na dan, leto za letom, v popolnem brezdrlju, v nepopisni umazaniji in pomanjkanju najosnovnejših higienskih naprav: dve prihi za moške in ena za ženske.

Dario preživlja tu vsa jutra in zdravi vse mogoče bolezni, ki najdejo v tem pomanjkanju higijene uspešno podlago: gnojne rane, tuberkuloza, malarija in še sto drugih neveščnosti, ki tarejo jetnike. Zanj je kot beli angel, poslan iz nebes. Vsi ga imajo radi in ima prost vstop v vse oddelke, lahko se pomeša mednje, ko so na oddihu na dvorišču, zanima se za sodne razprave, za odvetnike, za svoje, pospečuje začetek procesov, nudi jim z odprtim srcem vse, kar zmora njegovo plemenito srce. Kristusov pričevalac sredi človeške bede!

CERKEV NA SKALI

Skalnato področje v obliki velikanske gobe se dviga iz ravnine. Na tej vzpetini, imenovani Rocher, bo stala »cerkev na skali«, posvečena sv. Petru.

Dve začasni stavbi, predhodnici velike cerkve, že služita svojemu namenu: v prvi je kapela za bogoslužje, druga pa je namenjena črnskim ženam. Misijonarke jih tu učijo šivati, plesti, seznanjajo jih s higie-

no, nego otrok in s kuhanjem. Ob nedeljah sta v kapeli dve sv. maši, da se ljudje lahko razvrstijo.

Ze sedaj se na »Skali« odvija intenzivno versko življenje. Lani je obiskovalo veroučni tečaj 190 otrok od 6 do 12 let. Sola traja štiri leta. Sola verouka za odrasle je manj obiskovana. Vsak četrtek je pouk krščanskega nauka za fante Katoliške akcije, ki jih je okoli sto.

Skala (Rocher) ni še doživela v svoji tisočletni zapuščenosti tolikšnega navala človeških stopenj. Lani je slišala tolikega petja in molitev kakor sedaj, ko so nosilci Kristusovega evangelija prodrli do nje in si jo osvojili.

MANIKRÒ

Zadnja nedelja našega obiska v misijonih. V teh dneh misijon smo videli toliko stvari, doživeli toliko srečanj, bili deležni veselja in radosti, pa tudi skrbi in težav, da ne moremo na lepši način zaključiti naših dni obiska kakor s sv. mašo na Skali ob 7^h zjutraj in v leprozariju ob 10. uri.

Povratak v Manikrò, med gobavce, ki smo jih spoznali pred več kot desetimi leti na začetku naše misijonske poti po Afriki, je doživetje zase. Pod imenom Manikrò smo začeli naš apostolat v tem koščku Slonokoščene obale.

25. januarja 1970 je pokojni nadškof P. Cocolin odprl naselje gobavcev v Manikrò, zgrajeno s prispevki goriških vernikov. Takrat ni nihče pričakoval, da bo ta mala iskra zantela ogenj, ki bo prežaril vsa dežela.

Ze ob devetih se je zamajal zvon in začel vabiti k sv. maši bližnje in oddaljene iz gobavskega naselja. Prišli so naši stari znanci, srečni nad našim obiskom. Maša je v njihovem jeziku baole, prav tako petje in molitve. Nehote sem občudoval vno in napor misijonarjev, ki so se naučili njihovega jezika, se poglabili v trpljenje in prejšnjo osamelost bolnikov-zavržencev vsega človeštva ter jih dignili na raven ljubljenih bratov.

Manikrò je oddaljen 13 km od Bouakèja. Še do nedavnega je Manikrò, kljub že obstoječi bolnišnici in leprozariju, komaj živel. Okoli sto gobavcev je mogel sprejeti in tu so preživljali bolj ali manj dolgo dobo. Nekateri so se ozdravili in vrnil na svoje domove, največ pa jih je ostalo v leprozariju.

Sedaj je vse drugače. S prihodom misijonarjev so se tudi oblasti zbudile in danes razpolaga Manikrò z najmodernejšimi sredstvi zdravljenja. Posebne ekipe zdravnikov obiskujejo prebivalstvo, da ugotovljajo zdravstveno stanje posameznikov. Ljudje sodelujejo z zdravniki, podvržejo se pregledom, zdravljenju, ne branijo se, če je treba odrezati kak ud, saj vedo, da s tem lahko ozdravijo in preprečijo nadaljnjo okužbo. Mnogo je zato bolnikov ali že ozdravljenih, ki hodijo z berglami in so veseli, da so se tako vrnil v življenje. Lepozarij razpolaga sedaj z velikimi dvoranami za sprejem bolnikov, kjer najdejo gobavci vedno toplo vodo in hitro potrebo.

Manikrò se je prebudil. Gobavci niso več zavržena bitja, temveč bolniki, potrebni nege in zdravljenja; začasni bolniki, ki se bodo v doglednem času vrnil v svoja naselja, med svoje ljudi in dali prostor drugim bolnikom, ki bodo ozdraveli in tako vsaj delno zajezili to strašno bolezen in še bolj nerazumljive predsodke, ki so zakoreninjeni med ljudstvom.

POMEJNI OBLETNICI

Prihodnje leto bo poteklo 15 let, odkar je goriška škofija sezidala prve hiše za gobavce v Manikrò in deset let od prihoda prvih misijonarjev v Kossou. To sta dve zelo pomembni obletnici. Prav je, da se ju spomnimo ne s posebnimi praznovanji, temveč s še večjo gorečnostjo za pomoč potrebnim. V načrtu so nove hiše za gobavce, tako za družine kakor tudi za posameznike, nadalje novi prostori za operirane bolnike s potrebnimi higienskimi napravami, ki jih do sedaj niso imeli.

Nadaljevalo se bo s pošiljanjem potrebnih zdravil v leprozarij, kar naša nadškofija dela že deset let. Odposlala je že na tona zdravil, obez in potrebnega materiala za zdravljenje gobavcev in drugih bolnikov. Prav tako je še vedno potrebna denarna pomoč. Denar, naložen v to »banko človeške solidarnosti z najbednejšimi« bo obrodil najvišje odstotke, ne toliko za ta svet, kot za srečno večnost.

Pričujočo prilogo je oskrbel Misijonski center goriške nadškofije.

Občni zbor SKPD „F. B. Sedej“

Prosvetno društvo »F. B. Sedej« iz Steverjana je 27. februarja imelo svoj 14. občni zbor. V spodnji dvorani Zupnijskega doma se je zbralo lepo število članov in prijateljev, da bi pregledali in ocenili delovanje društva. Od zadnjega občnega zbora sta minili dve leti.

Dosedanji odbor je vodil Simon Komjanc, ki je tudi odprl občni zbor ter pozdravil vse navzoče, med katerimi je bil tudi domači župan Slavko Klanjšček. V svojem poročilu se je Komjanc najprej zahvalil vsem članom društva in skupinam, ki delujejo v okviru društva. Prav njihovo vztrajno delo in požrtvovalnost dajejo števerjanski vasi prvenstveno mesto v ohranjanju in razvijanju slovenske kulture na Goriškem. Steverjan ni velika vas, saj ne šteje niti 800 prebivalcev, vendar dokazuje, da so njeni prebivalci zavedni Slovenci in da jim je kulturni napredek zelo pri srcu. Vse to potrjuje vsakoletni Festival domače glasbe, ki ga poleti prireja društvo »Sedej« skupno z ansamblom Lojzeta Hledeta. Festival je po obsegu in udeležbi verjetno največja slovenska kulturna manifestacija v zamejstvu. Predsednik se je tudi zahvalil raznim krajevnim upravam (goriški pokrajini - odborništvo za kulturo, števerjanski občini itd.) za pomoč, ki jo nudijo.

Nato je povabil predstavnike vseh skupin, ki delujejo v okviru društva, da podajo poročilo o svojem delovanju. Izrazil je tudi željo, da bi v prihodnje dramska družina naštvirala novo igro, kar ji žal ni uspelo v preteklem letu.

Sledilo je poročilo tajnika S. Škorjanca. Ta se je zaustavil posebej ob gostovanjih raznih skupin, ki so na povabilo društva igralo ali imele koncerte v Steverjanu, ter ob raznih proslavah in prireditvah, ki jih je društvo pripravilo v Sedejevem domu.

Blagajniškemu poročilu so sledili pregledi delovanja skupin, ki delujejo v okviru društva: Briški fotoklub je organiziral dva fotografska natečaja ter vrsto predavanj o fotografski tehniki. Ansambel Lojzeta Hledeta je imel v tem času približno 30 nastopov, med katerimi sta najvažnejša med belgijskimi Slovenci in v Parizu; posnel je tudi dve plošči. »Zamejski instrumentalni ansambel« je nastopal v glavnem po goriških odrih, nekajkrat tudi v bližnji Sloveniji. SZ »Brda« je tudi letos organiziralo Sportni teden, Mladinski krožek pa je priredil nekaj plesov ter poskrbel, da se nekatere tradicije, kot je kresovanje ali postavljanje mlaja, ohrani. Oba pevka zbor sta uspešno nastopala na domačih prireditvah ter na raznih pevskih revijah. Štirinajst let že redno izhaja tudi Steverjanski vestnik, ki je dosleden in vester poročevalec kulturnega delovanja ter življenja v naši vasi nasploh.

Iz poročila smo lahko razbrali, da je društvo »F. B. Sedej« zelo aktivno in zato tudi ponosno na opravljeno delo. Poročilo je sledila debata, v katero je med drugim posegel tudi novi števerjanski župnijski upravitelj dr. K. Humar. Opozoril je na nekatere probleme in pomanjkljivosti, ki bi nanje moral novi odbor polagati večjo pozornost. Tako je izrazil željo, da bi se stiki med Steverjanom in Jazbinami povečali, da bi se oba dela občine in fare zares čutila kot ena sama organska celota. Nadalje naj bi se poskrbelo za primerne športne objekte, ki jih v Steverjanu žal še nimamo; naj bi se pomnožilo število kulturnih in vzgojnih večerov, ki ljudi oblikujejo. Novi odbor naj bi ne pozabil na varstvo Sedejevega doma, ki je za delovanje društva neobhodno potrebno.

Končno je dosedanemu odboru bila predlagana razrešnica in sledile so volitve novega, ki je sedaj takole sestavljen: Stanko Škorjanc (predsednik), Simon Komjanc, Anka Černec, Cvetka Klanjšček, Martin Srebernič, Jelko Komjanc, Ivan Vogrič, Klavdij Fattore, Florijan Lango, Damjana Komjanc, Vivijana Mačus, Franca Padovan, Damijan Terpin, Peter Terpin, Marko Terčič, Branko Terčič, Ivan Mužič, Marina Stekar, Aleš Pintar.

Člani odbora so še po en predstavnik vsake delovne skupine: Lojze Hlede (za istoimenski ansambel), Marko Černec (za Zamejski instrumentalni ansambel), David Pintar (za Briški fotoklub), Marassi (za SZ Brda), Jolanda Korsič (za mešani pevski zbor), Alenka Černec (za mladinski zbor), Marjan Terpin (Števerjanski vestnik).

(n+n)

Zivahna dejavnost zbora

Rupa-Peč

Po kratkem premoru se je dejavnost zbora Rupa-Peč obnovila. V nedeljo 7. marca smo kot zastopniki Goriške nastopili na zborovski reviji v Celovcu. V prijetnem razpoloženju smo se pripeljali do Zabnic, kjer smo s petjem sodelovali pri sv. maši.

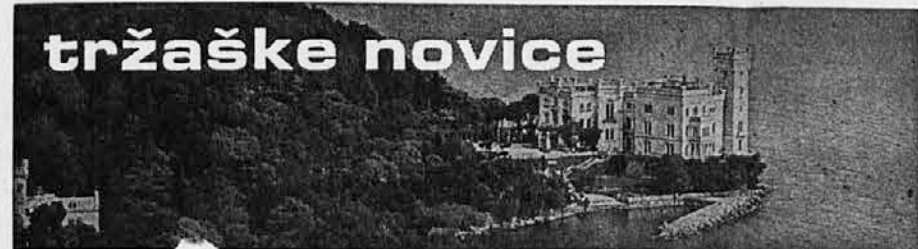
Do Celovca potem ni bilo več daleč.

Dvorana Koncertne hiše je bila nabito polna, vstopnice razprodane, nov dokaz, da slovenska pesem privlačuje tudi v naklonjenih okoliščinah. S slovensko pesmijo pa niso hoteli organizatorji samo potrditi slovenske prisotnosti, temveč tudi proslaviti visoki življenjski jubilej koroške pesnice Milke Hartmanove, njeno 80-letnico.

Naš zbor je dovršeno zapel štiri pesmi. Občinstvo nas je sprejelo in nagradilo s toplim aplavzom. Ob tem priznanju smo vsi pozabili na vložen trud, saj smo s svojim poustvarjanjem razveselili marsikatero ljubitelja glasbe, in kot upamo, s petjem tudi potrdili, da nas državne meje ne morejo in ne smejo ločiti.

V soboto 13. marca pa smo nastopili v Boljuncu s tremi pesmimi na reviji Primorska poje.

O navdušenju naše mladine priča tudi to, da smo preuredili svoj sedež, kjer sta prej bili dve majhni sobi, pretetni za naš zbor. Nekateri prostovoljci so prostor razširili in njim gre zahvala, da se zdaj dobro počutimo in raje zahajamo k pevskim vajam.

tržaške novice

Slov. Vincencijeva konferenca v Trstu

V četrtek 11. marca so se članice tržaške slovenske Vincencijeve konference zbrale v kapeli Solskih sester pri Sv. Ivanu za velikončno duhovno obnovo. Sv. maša s primernim govorom je imel škof vikar dr. Lojze Škerl. Po maši je bil občni zbor, pri katerem je bil ponovno potrjen dosedanji odbor, ki mu načeluje prof. Laura Abrami.

Iz poročila je bilo razvidno, da je Konferenca še kar delavna. Povečati pa bi bilo treba število članic, kakor tudi število oddelkov po posameznih župnijah. Potrebni so veliko, a število pomočnikov je še vedno majhno. Z veseljem smo vzeli na znanje, da je mesečna maša za poklice naletela na zadovoljiv odziv. Sedaj se članice pripravljajo na oljčno nedeljo, ko bodo pred raznimi cerkvami razdeljevale oljne vejice. Darovi grede za reveže. Vodstvo misli seveda na počitniško kolonijo za otroke in na zadevno pripravo osebja.

PRAZNOVANJE SV. JOZEFA V RICMANJIH

Petek 19. marca v Ricmanjih ob 9.30 mladinska sv. maša (poje otroški zbor osn. šole Ricmanje-Domjo); ob 11. uri slovesna sv. maša (poje domači cerkveni zbor); ob 15. uri liturgije, govor in blagoslov; ob 17. uri večerna sv. maša (poje dekliški zbor iz Mačkolj). Med nami bo minoritski frančiskan p. Janez Korbus iz Ptuja.

Sobota 20. marca v kapeli bl. p. Leopolda pri Domju: ob 16. uri srečanje s starši in zakonci; ob 17. uri večerna sv. maša.

Nedelja 21. marca v kapeli bl. p. Leopolda pri Domju ob 9.30 sv. maša z velikončnim obhajilom; v Ricmanjih ob 11. uri slovesna sv. maša; ob 16. uri liturgije, sklepni govor in blagoslov; v Baragovem domu ob 18. uri gostovanje PD iz Stan-dreža z Goldonijem veseloigro
»KRCMARICA«

Nedelja 28. marca ob 17. uri v Baragovem domu v Ricmanjih praznovanje dneva mamic in očetov (nastopajo domači otroci).

V počastitev mednarodnega Leta ostarelih bo v dneh praznovanja sv. Jozeфа v Baragovem domu v Ricmanjih tudi razstava domačega umetnika Franca Bajca. Pri razstavi bo sodelovala tudi mlada umetnica Elvira Kompare.

Drobne iz Trsta

Marijina družba, ul. Risorta, ima sedaj v svoji knjižnici trideset vezanih letnikov »Katol. glasa«, manjka samo letnik 1949, lanski pa še ni vezan. V teku let se je nabralo nekaj letnikov v Marijanišču na Opčinah, večino pa je iz svoje zlate rezerve darovala uprava Katol. glasa v Gorici. Kdor želi kaj najti o naši zgodovini 30 let nazaj, naj pride v Marijin dom in tam išče in prebira. Vezani letniki se ne dajejo na posodo na dom.

Tržaška škofija je dala natisniti lepake z naslovom »Škofov pastoralni obisk v

Nepozabni večer, ki je bil v torek 2. marca v avditoriju »L. Fogar« v Gorici, bo ostal vsaj 300 poslušalcev in v hvalčnem spominu in v potrditev naših prepričanj ob pričevanju filozofinje Tatjane Goričeve. Pri tem je moral marsikdo ob njenem živem pripovedovanju svoje poglede spremeniti ali vsaj dopolniti, brez upoštevanja tistih najbolj osnovnih, npr. da v Sovjetski zvezi ne živi samo en narod, dalje, da je treba razlikovati med sovjeti in Rusi, da je marksizem na zahodu nekaj drugega kar je ali kar se dogaja v Sovjetski zvezi.

Tatjana Goričeva je stara 33 let, živi pa na zahodu potem ko so jo lani izgnali iz Sovjetske zveze. Po tragični smrti svojih staršev si je izbrala raje izgnanstvo kot zapor. Pa je eno in drugo strašno.

Njeno duhovno življenje je podobno mnogim njenim sovrstnikom, ki so se povzdignili do drugačnega gledanja kot ga zastopa in z vsemi sredstvi prišlo usmerja sovjetska oblast.

Rojena je bila v ateistični družini, vzgojena v miselnosti, da človek z Bogom nima kaj opraviti. Duhovni preobrat se je v njej začel ob srečanju z eksistencialistič-

no filozofijo kot je to pri večini intelektualcev-konvertitov. Predvsem se je ukvarjala s Heideggerjevo filozofijo in se začela počasi oddaljevati od marksistične. S svojo blestečo tezo o Heideggerju seveda ni mogla nadaljevati univerzitetne poti, ker se je v razpoznanjih in trditvah bistveno odklonila od uradnih stališč.

V nekem intervjuju je sama dejala: Ko se ozrem na prehojeno pot, opažam v njej jasno začrtano smer: božje usmiljenje. Eksistencialistična filozofija mi je prinesla razumevanje resnice, ki jo samo krščanstvo odpira v svoji avtentični obliki in seveda razumevanje človeka v njegovih objektivnosti in absolutni vrednosti. Vse to prednjači pred joga, ki ima samo prizvok religioznosti, nikakor pa ni to neka zrela religioznost, ki bi lahko zadovoljila čutenje ruske duše ali pa današnjega intelektualca. Zato ker je joga samo metoda iskanja brezimenskega božanstva, medtem ko naša duša hrepeni po osebnem stiku z živim Bogom.

in tako se je vključila v gibanje pravoslavne Cerkve, ker je zanjo edina, ki lahko notranje prenove Rusijo. Leta 1974 je v Leningradu ustanovila filozofsko-teološki seminar »Krožek 37«, kjer niso sodelovali samo pravoslavni kristjani, marveč tudi muslimani, »jogisti«, judje in tudi marksisti.

Bila je med pobudniki »Gibanja za osvoboditev žensk«. Pri tem je treba poudariti, da pri tem gibanju ne gre za to, za kar se borijo feministe na zahodu. Emancipacija je v Sovjetski zvezi že dosežena, saj ženske opravljajo vsa dela. Pri tem gre za nekaj drugega. Namreč za ovrednotenje ali za ponovno odkritje onih razsežnosti »ženskega«, česar tam ni več. Predvsem biti najprej mati.

Zalostna dejstva so, da iščejo možje tolažbe v pijančevanju, ženska pa vedno bolj izgublja svojo človečnost (za najbolj kruta dejanja uporabljajo ravno ženske) in pristno ženskost. Zopet je torej treba odkriti vrednote, ki jih je sistem razčlovečevanja strl.

To gibanje poudarja dati ženski to, kar je izgubila. »Žena, ki oznanja ljubezen«, to je v bistvu tudi stalno oznanilo dveh publikacij gibanja: »Žena v Rusiji« in »Marija«.

Po mnenju Goričeve so ženske v Sovjetski zvezi edine sposobne spremeniti sedanji položaj, ker je sistem odstranil sposobne in napredne moške: poslal jih je v taborišča in zapore. Ostali se boje in nimajo moči, da bi se postavili v bran. Odtod verjetno tudi pojav alkoholizma. Zato Goričeva zatrjuje, da more edino prek žene priti do prenove človeka v Sovjetski zvezi.

Prisotni so z resnobo prisluhnili pričevanju in klenim mislim, ne kekega fanatizma, kakor je slabo razumel neki časnikar, ampak njene trdne in močne vere. To je izpričala že na začetku svojega sporočila, ko je napravila znamenje križa. Vprašanja, ki so sledila na koncu predavanja, so bila mestoma preveč spontana in večkrat tudi nejasna, njeni odgovori pa so ostali filozofsko jasni in pregledni. Resda ne dosti besed, pač pa obilje snovi za razmišljanje.

Prevajalka je odlično opravila svoje delo. Goričeva je namreč govorila v ruščini. Kot da bi nas Slovence potrjevala v zavesti, da pripadamo veliki družini slovanskih narodov.

Zdi se, da se je Zahod z vsem dogodka zednjega časa začel zanimati tudi za izročila Slovanov. Morebiti bi bilo prav, da pomisli, da poleg velikih narodov kot so Rusi, Poljaki, obstajajo tudi Slovenci, ki žive v neposredni bližini. Potem da razmišlja ob dejstvih, ki so tako globoko razparala ruskega človeka. Nikar se predajati modi

ateizma, ki izvotljuje človeka in izprazni v njem tiste upe in resničnosti, ki jih prinaša krščanstvo. Čeprav je lahko vzpon krščanstva v Sovjetski zvezi samo moda, kot je hotel to označiti eden od poslušalcev, je to gotovo zelo dobra moda. Tako je približa tudi predavateljica.

Spontani aplavz je bil dokaz, da želimo tudi mi, ki nam je svoboda postala navada, bistvene stvari z vso resnostjo ohranjati. Kajti skušnjava, da bi karkoli tega izgubili, bi bila gotovo usodna. Zgodovina je prepolna takih dokazov. Tebi, Tatjana Goričeva, pa hvala za tvoje pričevanje!

-E

Jubilej

Trinkovega koledarja

»Trinkov koledar« za beneške Slovence je učal lep starost 30 let. Temu življenjskemu jubileju je v koledarju posvečena glavna pozornost. V tem oziru sta posebno zanimiva oba prispevka g. Zdravka Revna; pripovedujeta, kako je prišlo do izdajanja koledarja za beneške Slovence. Zamisel je prišla deloma iz Belgije, deloma iz glave in srca pok. Antona Cuffola, župnika v Lazah ob Nadiži.

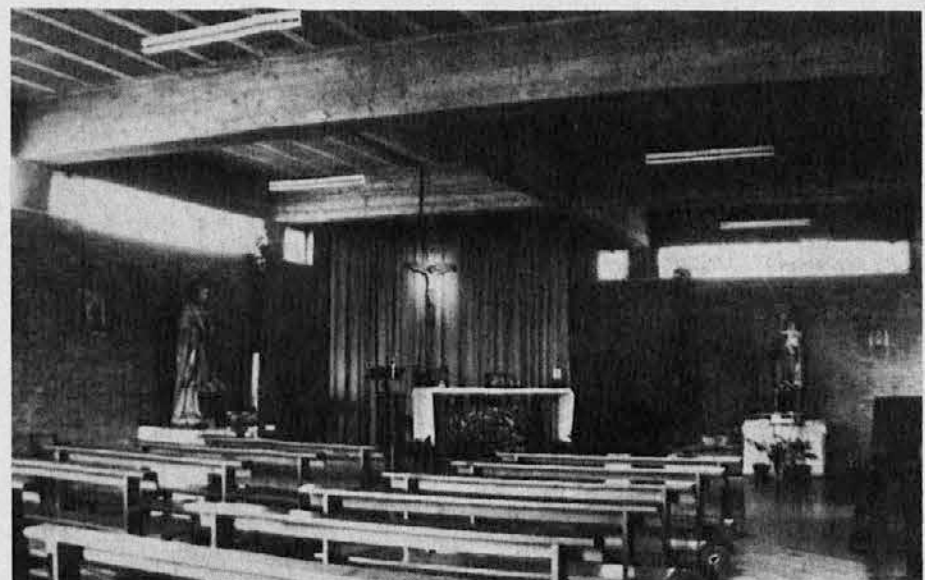
V 50 letih je bil v Belgiji za izseljenskega duhovnika g. Zdravko Reven, duhovnik ljubljanske škofije. Za beneške delavce v belgijskih rudnikih je izdal razmnožen »Slovenski glas« z novicami iz Benečije. Te mu je v glavnem pošiljal g. Cuffolo. Pa se je Cuffolu porodila misel, da bi začeli izdajati za beneške rojake koledar po zgledu mohorjevih koledarjev. V letu 1952 je misel dozorela in postala stvarnost. V januarju 1953 je izšel prvi »Trinkov koledar«. Uredil ga je inž. Josip Rustja. Od tedaj naprej je izšel koledar vsako leto. V Belgiji ga je najbolj širil g. Reven, ki je že izdal »Slovenski glas«. S tem dvojnem delom v prid beneških rojakov v Belgiji je g. Reven postal »nevaren« za italijansko republiko, ki mu je odrekla vstop na svoje ozemlje, dokler je bival v Belgiji. Čudni časi »tricoloristov« v Benečiji!

V jubilejni številki koledarja so še drugi članki, ki so prav zanimivi in poučni. Nekateri so napisani v beneškem narečju, da bi jih domačin rajši brali. Koledar je vsekakor vreden, da ga preberemo in seveda tudi kupimo. Škoda bi bilo, če bi ne mogel več izhajati, kot je izražena možnost. Letošnji koledar je uredil Joško Kragelj.

Nabirka za katoliški tisk 1982

Na Goriškem	
Gorica	
Stolnica	292.000
Sv. Ignacij 200 din in lir	190.500
Sv. Ivan	650.000
Kapucini	115.000
Placuta	147.500
Zavod sv. Družine	100.000
Gabrje-Vrh	140.000
Dobrodob	140.000
Dol	16.300
Jazbine	43.000
Jamlje	31.000
Mavhinje-Sesljan	205.000
Nabrežina	250.000
Podgora	95.000
Pevma	49.000
Standrež	330.000
Števerjan	183.000
Štmaver	40.000
S k u p a j 200 din in lir	3.017.300

Na Tržaškem	
Sv. Križ	320.000
Opčine	302.500
Boršt	265.000
Rojan	231.000
Novi sv. Anton	216.000
Sv. Jakob	190.000
Dolina	182.000
Mačkolje	170.000
Sv. Ivan	159.500
Bazovica	130.000
Skedenj	130.000
Salezijanci	124.600
Prosek	103.500
Boljunc	85.000
Sv. Barbara	80.000
Kontovel	72.000
Podlonjer	66.000
Katinara	65.000
Zavljje	63.000
Repentabor	61.000
Kolonkovec	60.000
Sv. Vincenc	60.000
Barkovlje	54.100
Ricmanje	50.000
Trebče	41.000
Sv. Ana	31.000
Pesek	30.000
S k u p a j	3.342.200

Notranost cerkve sv. Avgušlina v Podlonjerju. Črtež te cerkve, graviran v bakreno ploščo, so trije domači šolarji izročili g. škofu Bellomiju v spomin na pastoralni obisk. Slovenske vernike je predstavljal mladi Mitja Kokorovec

Razprava o salvadorskem vprašanju v gor. obč. svetu

V petek 12. marca je goriški občinski svet na dolgo razpravljaval o salvadorskem vprašanju. Predloženi sta bili dve resoluciji in sicer od strani DC in PCI. Prva se je zavzemala za mirno rešitev spora, za nevmešavanje veselil in poudarila vlogo salvadorske Cerkve. Obenem je zavrnila vsako vzporedno stavljanje na isto raven tega vprašanja s problemom Afganistana in Poljske. Komunistična resolucija je tudi zahtevala mirno rešitev vprašanja, bila pa je preveč demagoška in enostranska ter dajala vso krivdo ZDA oz. zahodnemu bloku sploh.

V začetku seje je župan Scarano podal izjavo o tem problemu v imenu občinskega odbora. V tej se je zavzel za premoč mirnega reševanja krize nad nasiljem ter poudaril tudi krivdo tamkajšnjih marksističnih sil poleg drugih vmešavanj veselil. Nato se je razvila dolga debata, ki je skupno s pripravo širšega dokumenta zahtevala kar tri ure.

Predstavniki posameznih strank so nato orisali svoja stališča. Svetovalec DC Tripiani je zavrl vsak poskus leveca, da bi zlorabljala demokratsko pripadnost predsednika sedanje salvadorske vlade z DC v Italiji. Komunisti so seveda ostro nastopili in njih svetovalec Pirella je večkrat polemično zahtevala obsodbo ameriške politike in iskanje novih pobud Italije. Svetovalec Waltritsch je za PSI poudaril željo po mirni rešitvi spora in se zavzel za posredovalni predlog mehiškega predsednika. V imenu SSK je svetovalec Bratuž obsodil vsako nasilje v Salvadorju in omenil stoletne podobne krize Latinske Amerike ter se zavzel za demokratično in svobodno vlado. Tudi druge stranke so se zavzele za pomirjevalno politiko na tem delikatnem območju.

Ob koncu debate so nato načelniki skupin predložili skupen osnutek dokumenta, ki povzema v glavnem prej omenjene misli. Zanj so glasovale vse stranke, razen MSI in PCI, ki sta zahtevali nekatere popravke, ki pa jih ostale stranke niso sprejele.

V začetku seje je bilo več vprašanj ter interpelacij. Med drugimi je odbornik D. Paulin odgovarjal na vprašanja o mestnem prometu ter orisal načrte goriške občine v tem smislu.

Seja je bila nato spet v torek 16. marca, na kateri so svetovalci nadaljevali z zadevami redne uprave.

»KRČMARICA«
Režija Emil Aberšek

Pastirček št. 6

»Prinesli so nam pesem iz daljne Argentine«, pod tem naslovom je objavljena na prvi strani številke slika mladinskega zbora iz Bariloča v Argentini, ki ga vodi goriška rojakinja Lučka Kralj Jerman. Na drugi strani pa objavlja K. Humar Mirkov spis »Moja mama«. Vreden je razmisleka in marsikatera mama naj bi si ob njem izprašala vest.

Na vzgojnih straneh najdemo za 1. razred slikanico »Marec-sušec«, za 2. razred »Kdo je spletel gnezdo?«, za višjo stopnjo pa tri spise z odgovarjajočimi vprašanji. Pripravila jih je Zora Saksida. Prispevala je tudi dve pesmi: »Solarčki z bodicami« in »Prvič na lov«. Razpredelnica »Dobra dela« mladim bralcem predstavi telesna dela usmiljenja, oni pa morajo vpisati dobro delo, ki ga risbi predstavljata.

O pesniku Alojziju Gradniku piše Mariza Perat in objavlja njegovo pesem »V tujini«, Ljuba Smotlak pa v »Tržaških sprehodih« razloži nekatera imena ulic v starem mestu. Pripovedna spisa sta »Praznik v skladišču« (Branko) in »Hrast in želod« (Ljudska). Pesem »Jezus - prijatelj otrok« je od Ljubke Šorli.

V Janini pošti je rečeno, da je bilo to pot rib in dopisov kar precej, ugankarji pa se letos še niso prav nič izkazali. Jana tudi napove tretji Pastirčekov dan. Letos bo v Števerjanu. Na platnicah sta dve uglasbeni pesmi: Polžek (A. Černe) in Tri luže (N. Maurer). Obe je ugalsbil Ivo Bolčina. -/jk

Doberdob

Občinska seja. V sredo 10. marca je bila po daljšem premoru spet občinska seja, na dnevnem redu pa dolga vrsta vprašanj. Uprava je posvetila pretežno del obravnavanju svetovnega političnega položaja, ker smatra, vsaj tako je izgledalo, da spada to v njeno pristojnost, o čemer se mora izreči in razsojati. Razne resolucije v tem pogledu se na občinskih sejah stalno ponavljajo, za kar smo npr. na tej seji porabili približno dve uri, čeprav smatramo, da je dovolj problemov krajevnega uprave, ki bi terjali temeljito in poglobljeno obravnavo. Tako je npr. za vprašanje regulacijskega načrta, ki je za našo občino izredne važnosti, ostalo prav malo časa.

Danes verjetno ni človeka, ki ne bi obsojal nasilja, revščine in izkoriščanja, kakor ga morajo prenašati razna ljudstva v Srednji in Južni Ameriki, na Bližnjem vzhodu ter v jugovzhodni Aziji. Z druge strani pa tudi ne smemo prezreti, če hočemo biti objektivni, gorja, ki ga povzročajo razne vojaške in druge diktature v vzhodnoevropskih državah. Zato smatramo za neumestno, da se na občinskih sejah v to spuščamo. Občinski svet je soglasno odobril sklep, da se pošlje brzojavka parlamentarni komisiji v Rimu, ko ta prav v tem času razpravlja o zakonu za globalno zaščito slovenske manjšine v Italiji. Nato se je svet zavzel, da bi bil sprejet v Pokrajinski lovski odbor tudi predstavnik slovenskega lovskega društva »Doberdob«, kakor je bilo v navadi do sedaj.

Tudi afera ob odstranitvi slovenskih smerokazov v Goriških Brdih ni mogla kar tako mimo nas. Tu pa je predstavnik večine prišel na dan z nemogočo zahtevo, da bi morala pokrajinska odborica Marija Ferletič v znak protesta odstopiti, kakor da bi bila zadeva odstranitve tabel s slovenskimi napismi njeno maslo. Če je pokrajinska uprava dala odstraniti table, bo za to menda v prvi vrsti odgovarjal njen predsednik, nikakor pa ne drugi odborniki.

Nadalje smo razpravljali o jusarskih pravicah. Potem ko je svoj čas manjšina predlagala izvolitev 3. ali 5-članske komisije za čim boljše in čim hitreje reševanje problemov jusarskih pravic, je občinska uprava sklenila, da se ustanovi široko zasnovana komisija devetih članov s predstavniki cele občine ne glede na to, da se problem jusarskih pravic sploh ne tičejo nekaterih naselij v občini. Nekatere jusarske pravice pa so že na taki stopnji, da bi se jih dalo rešiti samo, če bi se občinska uprava dosledno zavzela za to o pravnem času; tedaj bi se bilo dalo to rešiti brez stroškov, ker je bila pri marsikaterem taksa za prepis že plačana. Po mnenju odbornika Černica je za zaviranje rešitve problema jusarskih pravic odgovorna izključno manjšina, kajti le-ta naj bi bila pripomogla, da se niso preklicale vse pritožbe, saj samo tako lahko sedaj isti zasebniki, ki tega niso naredili, plačujejo za svojo zemljo visoke vsote. Občinska uprava pa se skuša okoriščati prav s temi vsotami za rešitev marsikaterega svojega finančnega problema in to, kot sama pravi, v dobrobit vseh Jameljčev. Kar je bilo v tem pogledu do sedaj narejenega, je po mnenju gori omenjenega odbornika zasluga občinske uprave, za vse drugo pa je kriva manjšina.

Občinski svet je tudi odobril prošnjo za dograditev poslopja za srednjo šolo v Doberdodu. Kot zadnjo točko pa smo »zaradi pomanjkanja časa« na hitro obdelali regulacijski načrt, čigar odobritev smo prinesli na eno izmed prihodnjih sej.

Ljubljanska nadškofija
Ljubljanska nadškofija je 1. januarja 1982 imela doma 364 (lani 366) škofijskih duhovnikov, stalno v inozemstvu delujočih inkardiniranih 81 (lani 86), ekskardiniranih pa 44 (lani 42) duhovnikov. Skupno 489 (lani 494).

Od duhovnikov jih doma deluje v nadškofiji 342, v škofijah po Jugoslaviji 4, v inozemstvu 18 (med zdomci 8, na študiju 6, v misijonih 4).

Povprečna starost doma živelih nadškofijskih duhovnikov je 48 let, 3 mesece in 27 dni.

Redovnikov deluje v nadškofiji 157. V letu 1981 je bilo 6 škofijskih in en redovni novomašnik.

Bogoslovcev ima nadškofija 39 (od teh so 3 pri vajakih). Gojencev malega seminarija je 24.

Nadškofija ima 304 župnije.

Šport

MOŠKA D Liga

Italcantieri-Olympia Terpin 0 : 3
(12 : 15, 7 : 15, 9 : 15)

Olympia: Čotič M. in S., Spacapan M., Terpin D., Kuštrin, Markožič, Dornik.
Goriški gostje so se morali, predvsem v prvem setu, precej potruditi, saj je tržaška ekipa zelo ambiciozna. Po prvi delni zmagi pa je šlo kot namazano. Tržičani so se občasno skušali zoperstavljati s kako dobro zamišljeno akcijo, ki se je pa le redkokdaj posrečila. Olimpijci so namreč imeli zelo močan blok in so predvsem s tem ukrotili nasprotnika.

MOŠKA I. DIVIZIJA

Suppan Grado-Olympia 3 : 0
(15 : 6, 15 : 9, 16 : 14)

Olympia: Pola, Čotič, Batistič, Spacapan I. in S., Sirk, Podveršič.
V precej kratki tekmi so goriški fantje pokazali, da so zmožni marsikatero lepe akcije, da pa jim sreča ni vedno mila. Z željo so precej slabo in gladko izgubili prvi set. V drugem je bilo podobno, le proti koncu so se Olimpijci ojunali. Končno so skušali nadoknaditi zamujeno v tretjem setu, ki je bil najbolj razgiban, saj so Goričani precej časa vodili.

ŽENSKA I. DIVIZIJA

Tradiscart-Olympia 3 : 2
(15 : 11, 2 : 15, 11 : 15, 15 : 11, 15 : 8)

Olympia: Bertolini K. in M., Primožič, Perše, Vrtovec, Pozzo, Olivo, Klanjšček.
Pretekli teden so Goričanke gostovale v gradiščanski telovadnici, ki slovi po svojih nizkih temperaturah. Domačinke so dobro začele, saj so vajene ambienta. V drugem setu so Goričanke popolnoma prevzele pobudo ter priklovale nasprotno ekipo na 2. V tretjem setu je za naše šlo teže: morala Gradiščank je začela rasti, kar se je pokazalo predvsem v zadnjih dveh setih, s katerima so dekleta Tradiscart tudi dobila tekmo.

PRVENSTVO DEKLIČ

Tradiscart-Olympia 3 : 0
(15 : 12, 15 : 7, 15 : 7)

Olympia: Bertolini, Burnik, Mažgon, Olivo, Vrtovec, Klanjšček M. in F.

UNDER 15

Olympia-Italcantieri 1 : 2
(2 : 15, 15 : 0, 12 : 15)

Olympia: Čotič, Spacapan, Podveršič, Marassi, Velušček, Devetak, Brešan D. in I., Contin, Bertolini, Rogelj, Mar M.
Letos se je goriška Olympia udeležila vseh pokrajinskih mladinskih prvenstev in dosegla odlične rezultate. V prvenstvu mladincev je zasedla prvo mesto skupno s Scarpoteco; v prvenstvu dečkov pa je Olympia-Košič postala letošnji pokrajinski prvak in bo tako branila slovenske barve na deželni ravni v soboto 20. marca oz. v nedeljo 21. marca.

Prvenstvo Under 15 pa je komaj začelo v torek 9. marca proti Italcantieri. Naši začetniki so tekmo nerodno izgubili. V prvem setu je bila glavni vzrok trema. V nadaljevanju so olimpijci igrali bolj sproščeno in zbrano, saj niso prepustili nasprotniku niti točke. V tretjem setu so plavi vodili vse do dvanajstih točk. Tu so zgrešili nekaj lahkkih žog in tako prepustili zmago nasprotniku. V tem prvenstvu nastopata še Scarpoteca in Juventina. - Mar.

Soča-Tradicart 0 : 3
(3 : 15, 13 : 15, 8 : 15)

Soča: Černic, Carli, E. in A. Maraž, Ferlat, Conzutti, Zavadlav, Visentin, Devetak.
V nedeljo 14. marca so se odbojkarice SZ Soča pomerile z ekipo Tradiscart iz Gradišča. Doživle so svoj tretji poraz, toda tokrat bi bil lahko končni rezultat 1 : 3, saj so izgubile drugi set le za dve točki, med igro pa so imele kup priložnosti, da bi si osvojile še par točk. Upajmo, da bodo imela naša dekleta več sreče v petek 19. marca v Tržiču, ko bodo igrala proti tamkajšnji ekipi. - I.F.

V okviru Malega teološkega tečaja za laike, ki ga prireja župnja sv. Ivana v Gorici, bo v sredo 24. marca ob 20.30 v Katoliškem domu četrto in zadnje predavanje. Prof. Mirko Mahnič iz Ljubljane bo govoril o

ZAKAJ SEM KRISTJAN?

Vabljeni!

Sožalje
Ob težki izgubi mame izreka II. skavtska četa sožalje skavtoma Lucijan in Klavdiju Batistič s Peči kakor tudi njunim svojcem. Sožalju se pridružuje tudi zbor Rupa-Peč.

SKPD »Mirko Filej« obvešča, da bo v mali dvorani Katoliškega doma v nedeljo 21. marca ob 16.30 kulturni večer, na katerem bo g. Vinko Zaletel prikazal ob skioptičnih slikah

KULTRNO KOROŠKO 1981

(Ziljska občet, družinsko petje, slovenska gimnazija v Celovcu, »Koroška poje« z zborom Mirko Filej, koroški vižarji itd.) Celotni program je posnet na trak.

OBVESTILA

»Primorska poje 1982« bo v soboto 20. marca ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. Prireditelja: ZSKD in ZPZ Primorske.

Tiskarski skrat. V zadnji številki smo napovedali v okviru Malega teološkega tečaja v Gorici predavanje dr. V. Potočnika pod naslovom »Zakaj sem kristjan?«. Dejansko pa je dr. Potočnik imel predavanje »Kako je z verniki izven Cerkve?« Predavatelju se za neljubo napako opravičujemo.

DAROVİ

Za Katoliški glas: A. Jakončič, Kanada ob obletnici očetove smrti 10 dol.; Ana Huter 46.000 lir.

Za Katoliški dom: N. N. duhovnik 250.000; M. V. 100.000; Marijina družba 25.000; Mirka Merkelj-Kette v spomin bratrance Romana Bata 10.000; N. N. 20.000; družina Bratuž ob 20-letnici Doma 100.000; M. V. 150.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Štefka Ravnik, ZDA v spomin Nežke Matelič 61.000 lir.

Za slovenske zavode: N. N. namesto cvetja na grob nadškofa Petra Cocolina 15.000 lir.

Ob 18. obletnici smrti očeta Benedikta Košiča: sin Andrej in družina za Katoliški dom 200.000, za goriške skavte 50.000 in za Zavod sv. Družine 50.000 lir.

N. N., Peč: za Sv. Goro 15.000 in za katol. tisk 7.000 lir.

Za pevsko sobo v Rupi: N. N. 10.000 lir.

Namesto rož na grob Marije Čotič z Vrha: A. C., Vrh za SZ Soča 10.000 lir.

Za cerkev v Doberdodu: vnuki ob biserini poroki starih staršev 50.000; dar uboge vdove 30.000; dar uboge vdove 100.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: Angelina Filippi v spomin na moža Albina 10.000; dr. Drago Gantar v spomin na ženo Heleno 100.000; Erminija Dancu-Kalc v spomin na Vincenca Škerlavaj 10.000; N. N. 10.000; razni 16.000; N. N. za ogrevanje cerkve 10.000 lir.

Za cerkev na Ferlugih: Peter Unušič 10.000; Lina Antonac 10.000; Renato Brišček v spomin na sinčka Edija 10.000 lir.

Za kapelo bl. p. Leopolda pri Domju: N. N., Domjo 10.000; N. N., Trst 3.000; N. N., Trst 10.000; družina Mokar, Domjo 10.000; N. N., Trst v spomin Lije Stopar 5.000; Marija Trobec, Trst 2.000 lir.

Za cerkev v Rimanjih: N. N., Boršt 5.000 lir.

Za lačne po svetu: Lojzka Sosič 30.000 lir.

Za lačne otroke: C. K., Trst 40.000 lir.

Za misijon p. Kosa: N. N., Opčine v počastitev spomina tržaškega škofa dr. A. Fogarja in dr. Jakoba Ukmarja 50.000; Nada Zecchini, Opčine 5.000 lir.

Za misijone: družina ob smrti Andreja Bole 50.000; N. N. 100.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

PD »Standrež« priredi v nedeljo 21. marca ob 19.30 kulturni večer. G. Vinko Zaletel bo prikazal

KULTRNO KOROŠKO 1981

podobno kot popoldne v Katoliškem domu v Gorici. Večer bo v župnijskem domu v Standrežu.

Sporod od 21. do 27. marca 1982

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.30 Nediški zvon. 11.00 Mladinski oder: »César Franck«. 11.30 Nabožna glasba. 12.00 Narodnostni trenutek. 14.10 Na goriškem valu. 14.40 Šport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditvev.

Ponedeljek: 8.10 Gospodarska problematika. 9.30 Alternativna prehrana. 10.10 Koncert. 11.30 Belezka. 12.00 Kulturni dogodki; Kako ti je ime? 13.20 Zborovska glasba. 14.10 Otroški kotiček: Tik-tak. 14.30 Prežihov Voranc: »Doberdob«. 15.00 Glasbeni ping-pong. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Altiška Marta Valetič. 18.00 Računalnik v službi človeka.

Torek: 8.10 Domači obrazi. 9.30 Manjka jim samo beseda. 10.10 Oddaja za otroški vrtec. 10.20 Koncert. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Kulturno pismo; Belezka. 14.10 Odraslim prepovedano! 14.55 Naš jezik. 15.00 Postni govor. 15.15 Glasbeni magazin. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Z besedo o glasbeni umetnosti. 18.00 »Improvizacija v b-molu«, radijska igra.

Sreda: 8.10 Slovensko planinstvo na Tržaškem. 9.30 Alternativna prehrana. 10.10 Koncert. 10.45 Oddaja za 1. stopnjo osnovne šole. 11.30 Literarni listi. 12.00 Pod Matjurjan; Belezka. 13.20 Primorska poje: ženski zbor Tabor, mešani zbor Slovan in Fantje izpod Grmade. 14.10 Otroški kotiček: S knjižne police. 14.30 P. Voranc: »Doberdob«. 16.00 Zimske slike. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Slovenska literatura v Italiji. 18.40 Iz beležnice Miroslava Košute.

Četrtek: 8.10 Doma in na tujem. 9.30 Psihološki utrinki. 10.10 Koncert. 10.45 Oddaja za 2. stopnjo osnovne šole. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Od Milj do Devina; Belezka. 14.10 Mladi pred mikrofonom. 14.55 Naš jezik. 15.00 Jugoslovanski izvajalci. 16.00 Primorska duhovščina pod fašizmom. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Četrkova srečanja. 18.30 Sodobne slovenske novele.

Petek: 8.10 130 let Družbe sv. Mohorja. 9.30 Svet se vrti počasi. 10.10 Koncert. 11.00 Oddaja za srednjo šolo. 11.30 Literarni listi. 12.00 Na goriškem valu; Belezka. 13.20 Četrkova srečanja. 14.10 Otroški kotiček: Kje je napaka? 14.30 P. Voranc: »Doberdob«. 15.00 Postni govor. 15.15 Filmska glasba. 16.00 Svet za ozorjem. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Koncert in repentaborski cerkvi. 18.00 Kulturni dogodki. 18.40 Kako ti je ime?

Sobota: 8.10 Tudi starost je lahko lepa. 9.30 Fleši mimogrede... 10.10 Koncert. 11.30 Izbrani listi. 12.00 Glasnik Kanalske doline; Belezka. 14.10 Mladi pisci. 14.30 Poslušali boste. 14.55 Naš jezik. 15.00 Začnimo s črko A. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Med dvema ognjema. 18.45 Vera in naš čas.

Postni govori 1982

Kakor lani je tudi letos predmet govora sv. maša. Postni govori so na radiu Trst A vsak torek in petek ob 15. uri. Imajo jih slovenski duhovniki, ki živijo v Rimu.

Petek 19. marca: Vsaka maša je praznik trpljenja in vstajenja (g. Janez Poprijan).

Torek 23. marca: Sv. maša nas posvečuje (g. Janez Poprijan).

Petek 26. marca: Sv. maša - pomoč rajnim (dr. Bruno Korošak ofm).

OGLASI

Za vsak mm višine v širniri enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 15 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo